

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Starhembegov državni udar v Austriji

Heimwehr je zatrl upor delavstva

S strojnicami in topovi so heimwehrowske čete oblegale postojanke delavcev in jih večinoma zavzele
Voditelji socialdemokratov so aretirani, njihove organizacije razpuščene

Dunaj, 13. febr. z. Tudi danes daje Dunaj isto sliko kakor večeraj popoldne in ponoči. Notranjost mesta je še vedno preprežena z bodečo žico, raznimi ograjami, španskimi jezdecji ter močnimi vojaškimi telefonskimi žicami ter je jako nepridno taprta. Mesto je skoraj popolnoma prazno. Tr-

govci so po večini zaprli svoje lokale, le tu in tam so potegnjena pločevinasta vrata do polovice. — Cestna železnica še vedno ne obratuje. V notranjosti mesta vozijo le redki avtomobilisti. Na Ringu in v okoljskih ulicah in cestah ponoči ni prišlo do nobenega spopada.

Krvavi dan v Floridsdorfu

Resnejši pa je položaj v zunanjih delavskih okrajih. Policijska pomočjo vojaštva je sistematično izpraznila vsa zbirališča republikanskega Schutzbunda in jih je morala mestoma izprazniti s topovskimi strelji, ker so se Schutzbundlerji odločno borili. Zlasti huda je bila borba v bloku mestnih hiš, kjer so se člani Schutzbunda umaknili nekoliko v notranjost in se močno zabarikadirali. Govori se, da je vojaštvo oddalo 300 topovskih strelcev, preden se mu je posrečilo popolnoma zlomiti odpor vstajev. Najhujše borbe pa so bile danes popoldne v delavski četrti Floridsdorfu. Od 9 do 10 so poskušali člani republikanskega Schutzbunda zavzeti policijski komisariat v naskoku. Napad je bil sicer odbit, toda v borbi je bilo, kakor se govori, mnogo žrtev. Govori se, da je pri tem padlo 10 policijskih agentov. Ob 11 so se člani Schutzbunda umaknili v blok hiš v Schlingelhoferu, kjer so uredili v največji naglici močne barikade. Upornikom se je sporočilo, da se bo pričelo streljanje s topovi, če se ne bodo takoj udali. Z delavskega doma v Floridsdorfu visi že od večeraj zastava s kljukastim križem. Enaka zastava je razobešana tudi z mestne hiše v Floridsdorfu. Ubityh je bilo 17, ranjenih 60.

v predmestju Mēdlingu hite socialisti postavljati barikade. Tam so obkolili neko poslopje, v katerem je bil začasno nastanjen manjši oddelek vojakov. V velikanski številni premoči obstreljujejo schutzbundovci obkoljene vojske.

Dunaj, 13. febr. Ob 19. p. Kljub uradnim vestem o vzpostavitvi reda in miru se še vedno čujejo strelji iz predmestij. Dočim je v središču mesta mirneje, trajajo boji na periferiji dalje. V akcijo so stopili poleg strojnih pušk tudi topovi. Posebno nemirni so okraj 10., 12., 20. in 21. Popoldne so se začele koncentrirati policijske in vojaške čete na drugi obali Donave v Floridsdorfu. Na cestah so bile poulične bitke, pri katerih je bilo ranjenih okoli sto oseb, par desetina pa mrtvih. Socialni demokrati so se polastili avtomobilov za prevažanje smeti, ki imajo, kakor znano, zelo močne stene. V njih so montirali strojne puške ter jih uporabljajo sedaj v boju kot tanke. Popoldne so se dvignila štiri policijska letala, ki so imela namen, ugotoviti skrivališča socialnih demokratov. Popoldne je bila v Floridsdorfu poslana težka poljska artilerija kalibra 152 mm. Šele topništvo se posrečuje, zavzemati polagoma teren, ki ga socialni demokrati srdito branijo. Vendar so v defenzivi. Iz tega sklepa, da polagoma nabirajo moči za novo, boljše obrambno akcijo. V trenutku, ko to brzojavljamo, prihajajo v dunajske bolnišnice številni ranjenci. Zvečer so bila odposlana nova ojačenja: štiri motorne baterije, ki so razsvetljevale s svojimi žarometi opustošene kraje na vzhodni obali Donave. Že takoj popoldne je padlo pri vstopu v Floridsdorf deset policistov, skupno pa je doslej mrtvih pri bojih za zavzete Floridsdorfu 18 policistov in vojakov, ranjenih pa 42. Dunaj je popolnoma v temi. Pričakuje se, da bodo socialni demokrati dobili ojačenja. Opaža se tudi, da v tovarnah, kjer so bili danes delavci na delu, ni bil produkt dovolj velik, ker so začeli delavci s pasivno resistenco. Brezposelni danes na Dunaju niso dobili podpore za ta teden, ampak jo prejmejo šele čez osem dni.

... da izstradajo Dunaj

Člani Schutzbunda so napravili tudi poskus, da bi izstradali dunajsko prebivalstvo in so zaradi tega zaprli vse dovodne ceste k osrednjemu življskemu trgu. Ta poskus članov Schutzbunda je sicer preprečil normalni dovoz živine na osrednji trg, ni pa jim uspelo, da bi povzročili tudi najmanjše pomanjkanje živil na Dunaju. V delavski četrti so socialisti napravili na cestah barikade, ki pa so jih zvezne čete zavzele v naskoku in jih takoj odstranile. Že v prvih popoldanskih urah se je smatralo, da je upor delavcev zlomljen. Potrebno je bilo samo razgnati upornike in jih pregnati iz zasadenih položajev. Delavci nimajo zadosti municije. Policijska je v resnici zajela v delavskem domu za Hackringu v 10. dunajskem okraju 50 članov Schutzbunda, ki so se poskrili po kletih, brez orožja. Do spopadov je prišlo danes popoldne tudi v Karl Marxhofu v Heiligenstadt, ki je zgorel. Zvezni podkancler major Fey je osebno prisostvoval bojem za zavzete kompleksa občinskih hiš, imenovane »Karl Marxhof«. Pri tej priliki je bil ranjen tudi adjutant majorja Feyja, major Vrabec, nevarno je pa ranjen neki orožniški stotnik. Na Simeringu in vzdolž železniške ograjne pošte železnice so poskakali vstaji v jarke in otvorili močno streljanje na zvezne čete.

Dunajska vremenska napoved: Pretežno jasno. Temperatura bo po nižinah nekoliko padla. V gorah narasla. Severozapadni vetrovi.

V podeželju:

Dva grofa in knez Starhemberg oblegajo Linc s treh strani

Tudi v Lincu obvladajo vladne čete popolnoma položaj. V današnjih zgodnjih jutranjih urah je bil položaj še nekoliko zamotan. K večerajšnjim borbam za Dieslerjevo strokovno šolo, v kateri imajo socialisti svoj urad, se poroča, da so jo vladne čete zavzele šele po topovskem ognju. Del šole je hudo poškodovan, ker je bil zadet s polnim strelom. V gostlini Danetzhof so vladne čete razorožile 150 članov Schutzbunda. Ta posadka je razpolagala z modernimi pehotnimi puškami, imela pa je tudi 3 strojnice. Tudi ta položaj Schutzbunda je zavzelo vojaštvo s podporo policije in Heimwehra v naskoku. Upornike so odpeljali v vojašnico in jih zaprli. Enaka usoda je doletela tudi upornike, ki so se utrdili v Freinbergu.

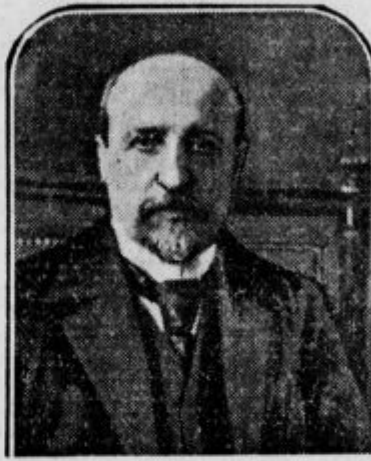
Danes popoldne so zasedle vladne čete tudi plinarno v Lincu, ker je policija opazila, da se v bližini sprehajajo sumljive osebe, ki pa so bili člani Schutzbunda. Po hudih dopoldanskih spopadih so vladne čete pregnale upornike s cest. Mestni del od Steierregga vse do St. Petra, Lustenau in Uhrfahra je bil še ob 8.30 zjutraj v rokah upornikov. Toda tudi te zadnje postojanke upornikov so bile zlomljene v najkrajšem času. V Uhrfahru so se tamkajšnji uporniki utaborili v opekarni. Nudili so hud odpor ter neprestano streljali s strojnimi. Popoldne so jih napadli oddelki Heimwehra in vladne čete. Grof Reventera je začel prodirati s heimwetskimi četami od mülhlskega okraja proti Lincu, grof Coret s svojimi oddelki pa vzdolž Donave. Od Steierregga koraka 6 kolon kneza Starhemberga. Veruje se, da bo še v teku današnjega dne ta zadnji odpor socialno-komuni-

Poziv vojnega ministra

Proglas na bojevnike Ostanimo še vedno budno na straži

Ob 14 se je državni tajnik za obrambo države armadni general Alojz Schottenburg-Hartenstein po radiju obrnil na svoje bivše bojevnike v Avstriji. Govor generala Schottenburga se takole začel:

Častniki in vojniki nekdanje avstrijske vojske, bojni tovariši! V izredno resnem času se obračam na bivše bojevnike s fronte, na svoje bojne tovariše. Drhal brezumnih zločincev toliko, da ni vrgla naše domovine in našega naroda v najhujšo nesrečo. Le po zaslugi izredne požrtvovalnosti oborožene sile države se je posrečilo ob 12 ogenj zadušiti. Samo, da tu pa tam še tli kakšen plamen. Zato moramo biti še zmerom budno na straži. Vsi tovariši iz aktivne vojske so se pri vršitvi najtežje naloge, ki si jo moremo misliti za vojaka, vselej pokazali na

Kancler dr. Dollfuß — Socialistični župan Dunaja dr. Seitz — Vodja Heimwehra knez Starhemberg

stičnih vstajev v Lincu popolnoma strli. Ob uri, ko poročamo, so se boji že začeli.

Strahoviti boji v Brucku

Po zadnjih poročilih ob 19 so najhujše borbe sedaj v Brucku na Muri. Čeprav je število vladnih nasprotnikov zelo veliko, so vsi mnjenja, da bo vlada obvladala položaj.

Spopadi med socialisti na eni strani in vojsko in redarji na drugi so zahtevali veliko število žrtev. Njih pravo število pa še ni znano. Po vestih iz Gradca je padlo v bojih med delavci in redarji 37 oseb. Ranjenih je nad 200 oseb.

Boji v Kapfenbergu na Štajerskem še trajajo.

V Brucku na Muri so prišli 4 osebe, ki o njih mislijo, da spadajo med voditelje neredov. Vsi so socialisti. Danes bodo izročeni prekmur sodišču in najbrže takoj ustreljeni.

Orožniška akcija proti socialnim demokratom v Wörglu ni imela nobenega uspeha. Kljub večkratnim naskokom niso mogli zasesti delavskega strankinega doma, kjer so se zabarikadirali socialisti. Telefonirali so po pomoč iz Inomosta in so odšli v Wörgl večji oddelki orožništva. V ostalem ne štrajka na Tirolskem skoraj noben delavec.

višini. Na vas je zdaj vojni tovariši, da ne pozabite stare slave nekdanje avstrijske vojske in da se tudi s svoje strani postavite na razpolago državi v ladi.

V prihodnjem odstavku govori general, da so politični dogodki zadnjih let brez dvoma tudi med bivšimi bojevniki zbudili velika nesoglasja o političnih dogodkih. General Hartenstein zato v svojem pozivu apelira na bivše bojevnike, naj vsaj v tem resnem trenutku pozabijo medsebojne politične spore in se složno zbero okoli vlade, ki se s skupnim neprijateljem bori za obrambo avstrijske domovine, dela prastare nemške zemlje.

Na koncu svojega apela poziva general bivše bojevnike, naj se prijavijo kot prostovoljci najbližnji upravni, policijski, ali vojaški oblasti.

nim četam se je posrečilo okrepiti orožniško posadko, ki jo je Schutzbund oblegal na orožniški postaji. V Feisbergu se je posrečilo v tamkajšnjih rudnikih izbruhle nemire v kali zadušiti. V Köflachu, v drugem največjem rudniškem revirju Štajerske, vlada popoln mir. Enako tudi v ostalih delih vzhodne Štajerske. Mirno je tudi v zgornji dolini Mure in v krajih južno od Gradca proti jugoslovanski meji.

Boji se nadaljujejo še v Brucku, v Kapfenbergu in v Ennsleutnu.

Vlaki iz Jugoslavije vozijo le do Gradca. Proti met je na tej progi v popolnem redu. Od Gradca naprej vozijo vlaki proti Dunaju čez Aspang. Železničarji so bili doslej mirni in so svojo službo opravljali v redu, zakaš je jim je zahvalil predsednik upravnega sveta avstrijskih državnih železnic Vaugoin, obljubljač jim tudi materialno nagrado. Proti večeru so se razširile tudi govorice, da nameravajo jutri pričeti z generalno stavko. Vladna poročila se z več strani zanikajo. Aretacije se ne prestopajo nadaljujejo.

Feyevo poročilo

Zlasti zanimiva sta dva komunikacija, ki jih je izdala vlada: V enem izjavlja predsednik Narodne banke dr. Kienböck, da je večeraj vladal v kreditnem zavodu popoln mir. Opazilo se je le neznatno dviganje vlog. Avstrijska valuta in avstrijsko denarstvo sta neomajno čvrsta. Drugi komunikacija je nekaj pregled dogodkov in poročilo o notranjem položaju. V Lincu, tako pravi komunikacija, se trenutno čisti kolodvor od upornikov po heimwehrowskih oddelkih. Akcija okoli tovarnega kolodvora je tudi v teku. V Steyerju nastopa sam knez Starhemberg z močnimi oddelki proti vstajem. — V Brucku na Muri je bilo po hudem artiljerijskem ognju zavzeto v naskoku mesto po vladnih četah. Na cestah so bile težke borbe. Člani Schutzbunda so izgnali iz stanovanj mnogo strank in so se utaborili v njihovih stanovanjih. Vendar pa je takoj nastopilo čiščenje po vladnih četah. V Kapfenbergu so člani Schutzbunda napadli orožniško postajo, ki je nudila hud odpor. V Eggenbergu pri Gradcu sta se dve veliki skupini Schutzbunda utaborili v industrijskih blokih. Tudi tu so nastopile vladne čete z vso brezobzirnostjo. V samem Gradcu je mir. V Judenburgu so pristali Schutzbunda postavili barikade, ki pa so jih takoj naskočile vladne čete. V spodnji Avstriji vlada mir.

Ob koncu pravi komunikacija, da je zvezna vlada popoln gospodar položaja. Po marksistični inspirirana stavka je že doživela svoj polom. Več sto pristajev Schutzbunda je v ječah. Večina teh pride pred preki sod.

Po privatnih cenitvah znaša število smrtnih žrtev 53, število ranjenih pa 63. Iz drugih virov pa se zopet poroča, ti bodo najbrž merodajnejši. da znaša število mrtvih 150—200.

Kdo vse je aretiran?

Seitz, dr. Renner, general Körner

Dunaj, 13. febr. AA. O dosedanjem predsedniku dunajske občine še ni uradnih podatkov. Po zasebnih, dozdaj še nepotrjenih vesteh so g. Seitz sredi sporočili, da je aretiran. Zdi se, da je imel Seitz med razgovorom z organi oblasti srčni napad. To sklepajo iz tega, ker je neki šofer pritekel v najbližjo lekarno in zahteval zdravilo za srčne napade, in pa, ker so ženo bivšega predsednika občine nujno poklicali v njegov kabinet.

Od socialno demokratičnih voditeljev so še aretirani: predsednik parlamenta in bivši zvezni kancler dr. Renner, predsednik zveznega sveta bivši general Körner, član zveznega sveta Schöll, podpredsednik dunajske občine Emerling, mestni svetovalec dr. Danenberg, občinski odborniki Schleier, Perman, Urbanich in dr. Maurer. Dr. Otton Bauerja doslej še niso našli, prav tako ne dr. Deutsch; vse kaže, da sta zbežala v inozemstvo.

Vsi uredniki delavskega dnevnika »Arbeiter Zeitung« so zaprti.

Pristaši socialdemokratske stranke so danes zaprli ravnanja tovarne orožja v Steyru in ga takoj ustrelili.

Bruck ob Muri

Položaj je sledeče: Najnevarnejša točka je Bruck ob Muri, kjer je Schutzbund še vedno gospodar položaja. Železniška proga je razstreljena, Z Dunaja sta bila poslana dva bataljona vojaštva. Nocoj računajo z novimi hudimi borbami.

V Kapfenbergu, kjer je bil položaj popoldne zelo kritičen, se je popoldne dokaj zboljšal. Vlad-

Odmev v inozemstvu

Dunaj, 13. febr. AA. Snoči ob 20.30 je vlada odredila naj se zapro vsi obmejni prehodi na Madžarsko, Jugoslavijo in Češkoslovaško.

Na naši meji

Maribor, 13. februarja. Prvi neposredni odmev dogodkov v Avstriji se je opazil v Mariboru danes zjutraj pri prihodu avstrijskega brzovlaka. Dospela je samo lokomotiva z enim vagonom in enim edinim potnikom. Vlak je privozil samo iz Grada, dočim je promet na progi Grac-Graec-Dunaj ustavljen. Tudi dopoldanski osebni vlaki so prišli samo iz Grada. Področje med Gradcem in našo mejo je popolnoma mirno, borbe divjajo le v srednjem delu Štajerske. Kakor je pripovedovalo železniško osebje, je državljanska vojna v polnem teku. V noči na terek so topovi razrušili graško predmestje Eggenberg. Naše obmejne oblasti so skrenile vse potrebno radi zastraženja meje ter prehoda in sprejema morebitnih beguncev.

Nemci škodoželjni

Berlin, 13. febr. p. Vsi nemški listi komentirajo kakor na povelje dogodke v Avstriji. Pravijo, da so žrtve neme priče strahne tragedije avstrijske politike. Zastonj so bili vsi napor avstrijske vlade za popularnost s tem, da se je delala, kakor da ona rešuje Avstrijo rdečega terorja. Vse pa bi se še dalo rešiti, če bi se izvedle volitve, pri katerih bi se pokazala večina avstrijskega naroda. »Germania« piše, da oni ne more biti vodnik naroda, ki nima zaupanja množice. Za Dollfussom stoji temni pomagač, od katerih dela je odvisen evropski mir. — »Königsberger Allgemeine Zeitung« piše, da se je zgodilo ono, kar je bilo pričakovati. Narodni socialisti so ponudili Dollfussu pomoč za boj proti marksizmu, pa jo je odklonil. Zato naj sedanja vlada avanturistov ne nadaljuje boja parazitov proti večini.

Zadnje vesti

Socialisti so zasedli Dunajsko Novo mesto

Dunaj, 13. febr. k. Zvečer je semkaj prišla vest, da je Schutzbundu uspelo zasedeti Dunajsko Novo mesto. Baje so socialisti iz Dunajskega Novega mesta takoj poslali orožje in pomožne čete svojim dunajskim tovarišem.

Linz, 13. febr. k. Pristaši republikanskega Schutzbunda trumoma zapuščajo Linz in beže proti češkoslovaški meji.

Krščanski socialisti groze, da se združijo s socialdemokrati

Dunaj, 13. febr. z. Bivši krščansko-socialni minister dr. Kollmann, ki je stalno svaril sveznega kancelerja pred močjo socialdemokratskega ga rotil, naj se nikar ne veže na Heimwehr, ker bi mu krščansko-socialna stranka ne mogla slediti, je natočil dr. Dollfussu daljše pismo, v katerem ga opominja na svoja nedanja svarila, ki bi bila preprečila prelivanje krvi, če bi jih bil kanceler poslušal. Dr. Kollmann se postavlja na stran delavstva in delavskih pravic ter demokratičnih nalez in obsoja nastop Heimwehra in vojaštva proti delavstvu. Minister nadalje zahteva, naj varnostni minister major Fey in vojni minister general Schönburg-Hartenstein takoj odstopita in naj prevzame avstrijsko vojsko zopet general Vaugoin v svoje roke. Ako bi zvezna vlada tega protesta ne upoštevala, bo krščanska-socialna stranka iskala rveze s socialdemokrati, da skupno s njimi izvojuje zmago demokracije proti diktaturi fašizma.

Zakaj so uporabili topove?

Dunaj, 13. febr. AA. V enem izmed najnovejših uradnih poročil vlada pojasnjuje, zakaj je morala vojska oblast pri bojih v nekaterih točkah Dunaja uporabljati tudi topništvo. To poročilo naglašajo, da so socialisti v nekaterih delavskih domovih v predmestju napravili v teku let prave skrivate utrdb. Tako so odkrili v porušnem delavskem domu v Ottakringu velike in močno betonirane kazemate. Izvršitev teh utrdbenih del je zahtevalo mnogo časa in vse kaže, da so socialisti demokraciji že zdavnaj računali z možnostjo oborožene odpora proti zakoniti državni oblasti.

Razpusiti...

Dunaj, 13. febr. Snoči so uradno objavili, da je vlada razpustila socialno demokratsko stranko,

Balkanski pakt - veliko delo

Ankara, 13. febr. AA. Turški listi objavljajo nadaljnje komentarje o balkanskem paktu. Poluslužbeni »Hakimiet« priobčuje uvodnik Salih Rikijabaja, ki pravi med drugim, da kažejo vsi tisti, ki so za mir in varnost, veliko zanimanje za balkanski pakt. To je razumljivo, pravi pisec dalje, ker sloni ta pogodba na načelih miru in nenapadanja. Pogodba je nastala iz lastne pobude balkanskih narodov, ki hočejo med seboj okrepiti mir in varnost. Carigradski list »Vakite« naglašajo, da so politični krogi v Turčiji sprejeli balkanski pakt z največjim zadovoljstvom. Ni države na Balkanu, pravi list dalje, niti drugod, ki bi bila s tem paktom prizadeta. List izraža nado, da bo tudi Bolgarska pristopila k paktu. Na koncu izreka priznanje zunanji ministrom, ki so vztrajali in dosegli tako lepe plodove.

Gospodarski spor med Anglijo in Francijo

Pariz, 13. febr. AA. Glede na odpoved trgovinske pogodbe med Francijo in Anglijo piše »La Journée Industrielle«:

G. Runciman ne more upravičiti svoje politike z željo, da pribori spoštovanje brezpogojnega izvajanja klavzule o državih z največjimi ugodnostmi; zakaj po Ottavi se britanska vlada napravi slepo za to klavzulo prav vselej, kadar ji ne gre v račune. Ukrep francoske vlade ima za smoter, kakor je njegova pravica in dolžnost, doseči pravično ravnotežje v izmenjavi blaga. Z odpovedjo pogodbe je postal položaj jasen in razgledni za nove razgovore o miru.

London, 13. febr. AA. Nove 20% carinske do-

avstrijskega naroda. — »Dresdener Neueste Nachrichten« ugotavljajo, da se sedanji krvavi nemirov v Avstriji ne udeležujejo narodni socialisti. V sedanji fazi avstrijske zgodovine se vodi borba proti marksizmu, ki bodo gotovo premagani. Za tem pa pride še bolj gigantska borba med narodnim socializmom in avstrofašizmom, pri kateri je gotovo, kdo bo zmagal. Nekateri listi se norčujejo iz tega, kako je mogoče, da imajo sedanji socialni demokrati orožje, ko pa je bilo pred par dnevi izdano uradno poročilo, da so pri njih našli le prazne pivske steklenice. S heimwehrovskim terorjem se ne bo dalo dolgo vladati.

Italijani pazljivo sledijo

Rim, 13. febr. AA. Tukajšnji politični krogi z velikim zanimanjem spremljajo dogodke v Avstriji. Čeprav je treba obžalovati, naglašajo, da je prišlo do prelivanja krvi, smemo vendarle upati, da bodo ti dogodki razčistili položaj v Avstriji, in da bodo po zmagi nad uporniki nastale v Avstriji razmere, ki bodo dr. Dollfussu olajšale izvršitev njegovega programa.

Angleži v skrb

London, 13. febr. AA. V tukajšnjih političnih krogih z velikimi skrbmi spremljajo resne dogodke v Avstriji. Nekateri krogi so mnenja, da bodo ti dogodki še bolj približali zveznega kancelerja Dollfussa k politični liniji kneza Starhemberga.

Spet drugi krogi pa s strahom izražajo verjetnost, da bi mogli sedanji dogodki v Avstriji spraviti v izkušnjo nekatere hitlerjevske kroge v Nemčiji, da bi porabili priliko in poskusili vpad velikega stila v Avstrijo.

dunajski deželni zbor in občinski svet dunajskega mesta. V Gornji Avstriji so razpustili vse občinske uprave, ki so bile dozdaj v rokah socialnih demokratov. Povsod so na njihovo mesto imenovali izredne komisarje.

Dunajska policija je prepovedala izhajanje češkega socialdemokratskega glasila »Videnske Delnice Listy«, dovolila pa je, da izhaja naprej pod novim imenom »Videnski Čehoslovaci«.

Mir se vrača?

Novi vodni komisar na Dunaju, zvezni minister Schmitz, je prevzel svoje mesto. Policija na konjih in peš se je postavila v vrsto obenem s Heimwehrom. Državni komisar je pregledal čete, preden je prevzel svoje mesto. Nato so se mu predstavili posamezni šefi občinskih uradov in mu poročali.

Dunajska borza je poslovala danes kakor po navadi. Tendence je bila mirna in nekoliko rezervirana, kakor že dalje časa. Ni pa bilo opaziti nobene nervoznosti in tudi panike ne. Lastniki gledališč in kinematografov so sklenili, da bodo za nedoločeno dobo zaprli kino- in gledališke dvorane. — Običajni torkov prasičji sejem se ni vršil in so sploh dovozi živil v mesto bili minimalni. — Domovinska fronta objavlja, naj se podjetniki, ki žele delavce, obrežejo nanjo, ki jim bo dala na razpolago dovolj delovnih moči. — Tudi jutri ostanejo zaprte vse osnovne, širokovne, srednje in visoke šole. Kdaj se bo pouk spet začel, bo naknadno objavljeno. — Proti večeru so obnovili funkcioniranje električnega toka za razsvetljavo. Tramvajski promet še ni obnovljen. — Jutri bodo delovale vse borze.

Bilanca

Dunaj, 13. febr. Ob 8 zvečer. p. Po dosedanjih vesteh je bilanca večeršnjega in današnjega dne v Avstriji sledeča: nad 200 mrtvih in približno 3000 ranjenecv. Situacija je še vedno nejasna, ker vlada le v nekaterih deželah mir.

Čistilna akcija se nadaljuje. Pristaši Schutzbunda razkropljeni beže in le tu pa tam se skušajo povzročiti izgrede. Vlada čete sistematično čistijo zlasti dunajska stanovanja, kjer so se člani Schutzbunda utaborili. Do večjih spopadov ni prišlo. Na Tirolskem je proglašeno obredno stanje. Po privatnih cenitvah znaša število smrtnih žrtev 500, med tem, ko gre število ranjenecv v tisoče. Samo na Dunaju je bilo baje 200 mrtvih. Uradno te številk še niso potrjene. Zlasti še niso znane izgube, ki so jih imeli uporniki. Železniški promet funkcionira v redu.

Velika blamaža socialistov

Vlada narodne sloge neomajana

Delavstvo odklanja revolucijo - Vsi incidenti povzročeni samo po komunistih - Vlada je šla zopet mirno na delo

Pariz, 13. februarja.

Doumergue je lahko popolnoma zadovoljen s potekom večeršnjega dne. Bojazni tistih, ki so mislili, da bo napovedana 24-urna generalna stavka vsega francoskega delavstva privedla do krvavih nemirov, se ni uresničila. Delavstvo je sicer po veliki večini skoraj v vseh bransah zapustilo delo, je pa z izjemo komunistov skrbelo, da ni prišlo do odkritega konflikta z javno oblastjo. Največ zasluge imajo na tem voditelji socialne demokracije Leon Blum, Jouhaux in ostali, ki so sklenili, da ne bodo iz opozicije proti sedanji vladi prešli v revolucijo, ki bi se lahko nehala z zmago fašizma. Vzrok, da se je Blum premislil, je v prvi vrsti v tem, da so

bojevniki zagrozili socialistom

da bodo mobilizirali vse sile proti njim, ako bi hoteli izvesti prevrat. Sicer pa je tudi večina delavstva odločila delo samo zato, da pokaže strankarsko disciplino, ne pa, da izvede prevrat, katerega delavstvo neče. Ko se je vršila napovedana socialistična manifestacija v Vincennesu, katere se je udeležilo 30.000 oseb, od katerih je bilo okoli 5000 komunistov, se je opazilo, da so komunisti in socialisti korakali na shod ločeno. Po shodu, na katerem so govorili Leon Blum in njegovi tovariši, so se socialni demokrati vrnili mirno vsak na svoj dom. Komunisti zato danes ljuto napadajo socialne demokrate, češ, da so zopet enkrat

izdali delavstvo

Bojevniki pa pripisujejo relativno mirni potek generalne stavke svojemu odločnemu nastopu in svoji moči. Se več zaslug pa gre Doumerguevi vladi, ki je v Parizu koncentrirala velike vojske sile, je pa z njimi zelo previdno operirala, tako da se je bilo mogoče ogniti vsakemu večjemu spopadu. Vse krvave incidente so povzročili izključno samo komunisti. V kovinskih industrij je od 100.000 delavcev stavkalo samo 50.000. Od javnih nameščenecv

jih je štrajkalo samo 30%, od trgovskih nameščenecv ni stavkal nihče. Na splošno seveda je stavkalo okoli 70% pariškega delavstva, predvsem gradbenega, toda ogromna večina se je zadržala mirno in pokazala, da tudi socialistično francosko delavstvo iz svojega prirojenega patriotizma neče škodovati republikli v sedanjem momentu. Videlo se je tudi, da so komunisti veliko bolj močni v provinci, nego v glavnem mestu. Težki incidenti, v katerih so celo padale bombe, so se zgodili v Marseillesu, v Bayonu, v Toulouseu, v Nantesu, v Lyonu, v Mulhousu in Roubaixu, kjer je tudi nekaj mrtvih in ranjenih, v glavnem mestu v Parizu pa imajo večino bojovníki ki so organizirali ves srednji sloj.

Doumerguejeva vlada je torej dobro prestala svoj ognjeni krs. Vlada je na seji ministrskega sveta 13. t. m. ugotovila, da generalna stavka vladnega položaja ni omajala, ampak ga le še okrepila. Zanimivo je, da tudi železničarji niso stavkali in se celo predlagano enominutno prekinitve odklonili.

V strokovni zvezi dela je nastal razkol.

Popoln red in mir

Sncnji večer je v Parizu minil mirno, razen v nekaterih predmestjih, kjer je prišlo do manjših spopadov. Ob 2 zjutraj je povsod vladal popoln red in mir. Davi se je delavstvo in nameščenstvo raznih tovarn vrnilo na svoje običajno delo. Povsod se dela normalno.

Policija je večer aretirala 600 ljudi za razne delikte, med njimi sedem tujecev, ki jih bo izgnala.

Predsednik Lebrun obolet

Pariz, 13. febr. c. Zdravstveno stanje predsednika republike Lebruna se je zelo poslabšalo. Vsled prevelikega napora zadnjih dni so predsedniku odpovedali živci. V vladnih krogih govorijo o možnosti, da bo predsednik republike iz zdravstvenih razlogov odstopil. Ta vest pa je bila zvečer demantirana.

Za univerzitetno knjižnico v Ljubljani

Belgrad, 13. febr. m. Senatorji dr. Franjo Novak, dr. Rajer, dr. Vladimir Ravnihar, dr. Ploj, Ivan Hribar, dr. Gregorin in dr. Valentin Rožić so danes poslali prosvetnemu ministru dr. Šumenkoviču in finančnemu ministru dr. Djordjeviću vlogo, v kateri priporočajo akcijo za ustanovitev univerzitetne knjižnice na univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani.

Senat

Belgrad, 13. febr. m. Na današnji seji senata so bili po preditjanu zapisnika zadnje seje sprejeti še ostali zakonski fiskalni osnutki, ki jih je predložil narodnemu predstavništvu finančni minister in sicer zakonski osnutki o spremembah in dopolnitvah v nekaterih členih carinskega zakona, v zakonu o izplačilu vojne odškodnine, o spremembah in dopolnitvah v uredbi o 7% državnem posojilu in v zakonu o finančni likvidaciji za delavskega posestva. Vsi zakonski osnutki so bili sprejeti brez diskusije. Proti zakonskim osnutkom so glasovali le člani Narodnega kluba. Nato je bil sprejet tudi zakonski osnutek o naknadnih izrednih kreditih k proračunu državnih dohodkov in izdatkov za l. 1933-34. — Prešlo se je na četrto točko dnevnega reda, na pretres zak. osnutka o pobjljanju spolnih bolezni, ki je bil tudi sprejet v načelu in podrobnostih. Kot zadnja točka dnevnega reda se je prečitela zahteva pravosodnega ministra za izročitev nekaterih senatorjev sodišču. Plenum senata je zahtevalo pravosodnega ministra odklonil. Današnja seja je bila s tem zaključena. Prihodnja seja senata se skliče pisмено.

Obsodba dr. Petroviča in tov.

Belgrad, 13. febr. m. Po skoraj dvomesečni razpravi proti znanemu beigraskemu odvjetniku dr. Nikolu Petroviču in njegovim tovarišem, ki so bili obtoženi radi raznih nerednosti, je izreklo danes tukajšnje okrožno sodišče obzbo. Dr. Nikolaj Petrovič je bil obsojen na 2 in pol leta robije in na 3 letno izgubo častnih pravic; Dragoljub Joksimović na leto dni strogega zaporu in na 2 letno izgubo častnih pravic; Lazar Racković na 6 mesecev zaporu. Nadalje so bili obsojeni Nikola Vojković na leto dni robije, Svetomir Ristić na 2 leti robije. Prvi tudi na dveletno izgubo častnih pravic in drugi na triletno izgubo častnih pravic. Vladimir Zujevič na 1 in pol leta robije in na izgubo častnih pravic. Ostali obtoženci o bili oproščeni.

Belgrajske vesti

Belgrad, 13. februarja. m. Na večeršnjem letnem sestanku srbske akademije, ki je bila pod predsedstvom dr. Bogdana Gavriloviča, so bili izvoljeni nekateri novi člani te akademije. Med njimi dr. Nikoli Radivojevič, univerzitetni profesor iz Ljubljane. Za dopisnega člana je bil izvoljen med drugim dr. Evgen Spektorski, profesor na ljubljanski univerzi.

Belgrad, 13. febr. m. Davi so prispeli v Belgrad zastopniki Centro-Kooperativa iz Prage, ki vodijo pogajanja z glavno zadržno zvezo zaradi uvoza svinj v Češkoslovaško. Pogajanja še niso zaključena in se bodo jutri nadaljevala.

Krizevič, 13. febr. c. Iz Rima se je vrnil grško-katoliški škof dr. Njardy. Ob tej priliki je bil dr. Njardy tudi sprejet v polurni zasebni avdienci pri sv. očetu. Sv. oče se je zelo zanimal za zdravje hrvaškega metropolita, nadškofa dr. Bauerja in mu je izjavil, da dnevno moli za njegovo ozdravljenje.

Osebnosti

Belgrad, 13. febr. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog prometnega ministra so upokojeni pri ravnateljstvu drž. železnice v Ljubljani: Alojz Randel, višji svetnik v 4. skup. 2. stopnje; Lambert Budan, Alojzij Baša, Avguštin Ludvik, Franc Zemlja, Alojzij Vehover, svetniki v 4. skup.; Rudolf Jakšelič, poverjenik v 6. skup.; Jožef Mohorko, višji kontrolor v 6. skup.; Franc Balezon, Edvard Antosijević in Viktor Turina, višji kontrolorji v 6. skupini. (Zaradi slabega prenosa so imena deloma spušena.)

Z ukazom Nj. Vel. kralja so na predlog pravosodnega ministra imenovani za starešino sreskega sodišča v 4. skup. 2. stopnje v Crnomlju dr. Ivan Peče, sodnik istega sodišča, skupine in stopnje; za starešino sreskega sodišča v 4. skup. 1. stopnje v Slovenigradu dr. Josip Smit, sodnik

sreskega sodišča v Laškem, v isti skupini in stopnji; za sodnika sreskega sodišča v Logatcu v 7. skupini Andrej Miško, pristav 8. skup. pri okrajnem sodišču v Mariboru; za sodnika sreskega sodišča v Šoštanju v 7. skupini Rudolf Šauer, pristav 8. skup. okrožnega sodišča v Ljubljani; za sodnika sreskega sodišča v Gornji Radgoni v 7. skupini Vinko Peče, pristav 8. skup. okrožnega sodišča v Ljubljani.

Z ukazom Nj. Vel. kralja so na predlog pravosodnega ministra premeščeni: k sreskemu sodišču v Ormožu Andrej Levstek, sodnik sreskega sodišča 5. skup. v Gornji Radgoni; k sreskemu sodišču v Celju Zdenko Verstovšek, sodnik sreskega sodišča 6. skup. v Šoštanju; k sreskemu sodišču v Laškem Fran Ustar, sodnik sreskega sodišča 4. skup. 2. stopnje v Logatcu.

Žrebanje vojne škode

Belgrad, 13. febr. AA. Na podlagi čl. 9 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o izplačilu vojne škode in v zmislu odloka finančnega ministra bo 15. februarja t. l. točno ob 9 dopoldne v oddelku za državne dolge in za državni kredit v sobi št. 20 X. žrebanje loterijske 2 in pol odstotne državne rente za vojno škodo. Občinstvo ima prost dostop.

★

Francoske finance se popravljajo

Pariz, 13. febr. AA. Na večeršnji seji ministrskega sveta je finančni minister Germain Martin podal poročilo o finančnem položaju in dejal, da govori več indicijev o zboljšanju na finančnem polju. Tako so želje po izplačilu kratkoročnih posojil zelo neznatne, dalje so rentni tečajji zrasti za 6 in pol odstotka, in naposled so postale izgube zlata francoske narodne banke v zadnjem času nad vse malenkostne. Tudi tečaj dolarja se približuje paritetu.

Tudi poljsko gospodarstvo se popravlja

London, 13. febr. c. Tečajji poljskih obveznic so nenadoma začeli silno rasti. 7% poljsko posojilo je v nekaj dneh doseglo najvišji tečaj 92. Tukajšnji krogi trdijo, da je do tega zboljšanja prišlo zaradi tega, ker mednarodni svet popolnoma zaupa v dober razvoj poljske notranje gospodarske politike.

Varšava, 13. febr. c. Izvoz poljskega premoga je v preteklem letu dosegel 924.000 ton in je za 102.000 ton večji od prejšnjega leta. Vse izvoz poljskega premoga se je vršil skozi poljske luke in je bil izvožen največ v dežele zapadne in jugozapadne Evrope.

Arelacije v Rusiji

Moskva, 13. febr. m. Po zapovedi državnega pravdnika je bilo danes v Moskvi in drugih ruskih mestih izvršenih več arelacij. Aretranih je bilo večje število višjih sovjetskih uradnikov, ki so obdolženi zlorabe pri dobavljanju življenjskih potrebščin za pokrajinska mesta in vasi. Večino teh uradnikov bodo sovjetske oblasti takoj odpremile brez sodbe v taborišča.

Zelen dež

Neapol, 13. febr. AA. O priliki obilnega deževja je dni se je pokazal nenavaden pojav: skoraj pol ure je padal obilen dež zelene barve, ki je pustil tudi sledove na hišah in poljih.

Rosenberg na indeksu

Rim, 13. febr. AA. Iz Vatikana poročajo, da je vrhovna kongregacija Sancti officii dala na indeks delo nemškega avtorja Rosenberga »Mitos 20. stoletja« in knjigo avtorja Borgmanna pod naslovom »Nemška nacionalna cerkev«.

V par vrsticah

London, 13. febr. AA. Definitivno besedilo angleško-sovjetske trgovinske pogodbe sta obe prizadeti stranki odobrili. Pogodba bo prihodnji četrti parafirana.

Wallawalla (Washington), 13. febr. AA. V tukajšnji državni kaznilnici je izbruhnila revolta. Devet kaznjencev in en paznik so ubili, dva druga paznika sta dobila rane z nožem in je njuno stanje kritično.

Banovinski svet sprejel trošarine

Na današnji dopoldanski seji pojasnjuje najprej g. podban dr. Pirkmajer, da je banska uprava za stavila predlog ministrstvu, da se pri obvezi zakonu izpremeni komplicirani postopek predpisovanja izrednega prispevka za ceste.

Fin. sv. Božič pojasni, da so se po dosedanjih korekturah zvišali izdatki proračuna na 879.000 Din. Po stanju postavke 1 milijona Din dohodkov, ki je prenešana v bednostni sklad in po uredbi 25% banovinske doklade na luksuzni davek, znaša primanjkljaj še vedno 279.000 Din.

Ban dr. Marušič omenja težko stanje okrajnih cestnih odborov in visoke izdatke, ki jih ima banovina za ceste in bolnišnice.

Zadržave govori o trošarini na električno energijo, ki se mu zdi krivična; dr. Goričar pa o prispevkih avtobusnih podjetij za ceste.

Ban dr. Marušič sprejme predlog dr. Goričana glede pavšaliranja prispevkov za mestne avtobuse in obljubi tozadavne navedbe.

Nato gg. ban in podban pojasnijo težave avtobusnega prometa pri železniških prelazih.

Banbik govori o prestrojih predpisih za ometanje diannikov, kar priznata tudi g. ban in g. podban.

Načelnik dr. Orel predlaga, naj se zviša trošarina na kvas na 2 Din za kg.

Ban dr. Marušič je mnenja, da povišanje te trošarine ni primerno sredstvo, ker ne bo zadelo kartela, ki bo še bolj zvišal cene. Predlog o tej trošarini pa je bil nato sprejet.

O trošarini na pneumatiko govori dr. Savojie, o trošarini na bencin pa govori Vidmar in dr. Savojie.

Ban dr. Marušič pojasnjuje, da bodo banovinsko trošarino na vino, ki bo uvedena, pobirali organi finančne kontrole in prav tako občinsko trošarino. Občinski organi trošarine ne bodo več pobirali.

Jereb govori o taksi na prenos nepremičnin. G. ban omenja, da se mora šmarica izboljšati. Koder govori o davčini na motorna vozila, Arko pa o taksi za krošnjenje s suho robo.

Ban dr. Marušič je mnenja, da je treba to takso črtati.

Golouh zahteva, da se davščina na zavarovalne premije zviša.

G. ban pristane na to, da se ta davščina zviša na 2%.

Solar omenja, da je falska elektrarna prevajala davščino na elektriko na konzumente.

Sključeno je bilo, da so banovinski davščinski zavezane tudi plače inozemcem in ne samo pokojnice.

Jereb predlaga naj se črta neizterljivi kuluk. G. ban pojasni, da ti prispevki še niso zastarali.

Ing. Miklave poroča, da se porabi v Dravski banovini 140 do 160 milijonov kw ur električnega toka letno. Za razsvetljavo se porabi 8 do 10 milijonov kw ur. Predlaga enotno trošarino in ne več davščino v procentih na cene toka. Predlaga trošarino 0.10 Din na kw uro za razsvetljavo.

† Škof Julij Drohobecy

V Pribeču pri Jaski je v nedeljo ob 10 zvečer umrl bivši križevski grškokatoliški škof Julij Drohobecy. Škof Drohobecy se je rodil 5. novembra 1853 v Podkarpatski Rusiji v današnji Čekoslovaški. Za grškokatoliškega škofa je bil imenovan 19. novembra 1891; slovesno ustoličen pa je bil 28. avgusta 1892. Svoj čas se je precej udeleževal na političnem polju. Bil je znan kot velik dobrotnik. Dolgo vrsto let je bil predsednik hrvatskega glasbenega zavoda v Zagrebu in pa društva slepih sv. Vida. V Križevcih je popolnoma prenovil katedralo, ki je bila leta 1897 vnovič slovesno posvečena. Posebno so mu bile pri srcu sirote, za katere je leta 1900 ustanovil v Križevcih sirotišče »Julianum«. Leta 1914. mu je bil na njegovo prošnjo dodeljen apostolski administrator. Leta 1920. je stopil škof Drohobecy v pokoj. Preselel se je iz Križevcev na škofijsko posestvo v Pribeču, kjer je živel, ločen od sveta, do svoje smrti. Naj v miru počiva!

† Jožef Fellahér

Strašno kosi smrt med koroškimi Slovenci. Trpka bolezen nas navdaja, ko štejemo grobove naših starih zavednih koroških očanov. V petek so se poslavljali Žiljani od starega Trabišnika v Melvičah, bivšega dolgoletnega slovenskega župana velike občine Brdo pri Šmohorju, od Jožefa Fellahera. Podlegel je kapi, star 76 let. Kos slovenske žiljske zgodovine je legel z njim v grob.

Fellaherja so starši po tedanjih navadi poslali še zelo mladega v svet, da bi se naučil. Čeprav se mu je v tužini obetala lepa eksistenca, se je Fellahér vrnil kmalu zopet domov k materi, ki mu je izročila lepo posestvo in gostilno. Poročil se je z Barmutovo Marijo iz znane slovenske hiše v Limarčah pri Šmohorju. Bil je vzoren gospodar, ki je vedno rad pomagal vsem, ki so bili v stiski. Bil je pravi Žiljan: šegav in posebej ljubeč do brota. Svoje otroke je vzgojil v zavedne Slovence. Dva sinova živita v Ljubljani: trgovec Rado in državni tožilec dr. Judij. Starejši brat in sestra pa živita na Koroškem na domu.

Jožef Fellahér je bil od 1907 do 1914 župan občine Brdo, ki je bila tedaj, kakor je še danes, prava trdnjava ob slovenski Zili. Poslanec Grafenauer, župnika Sturm in Hafner ter župan Fellahér, to so bili pa stebri te slovenske trdnjave. Fellahér je bil tudi ustanovitelj ter prvi načelnik gasilskega društva v Melvičah ter dolgoletni predsednik slovenske posojilnice in hranilnice v Dolah. Radi svoje zavednosti je bil med vojno preganjan od avstrijskih oblasti.

Pogreb je pokazal, kako je bil rajni Trabišnikov oča povsod priljubljen. Ob številni asistenci ga je pokopal g. dr. Mörtl, župnik iz Vranskega, ki mu je bil rajni Fellahér krstni boter. Nobeno oko ni ostalo suho, ko se je v ganljivih besedah poslavljalo od vzornega moža. Na grobu se je poslovalo v imenu posojilnice in v imenu gasilskega društva g. Canki in novo ustanovljeni slovenski pevski zbor v Melvičah je pod vodstvom zborovodje g. Luke Janka pol pretresljive žalostinke. Bil je to prvi nastop mladega zbora... Staremu Trabišnikovemu očetu naj bo lahka slovenska zemlja koroška!

Požar v Straži

Vavta vas, 12. febr. V nedeljo 11. febr. okoli polnoči je prebudili ljudi iz sladkega spanja gasileški rog in plati zvona. Preplašeni so vstajali ljudje in hiteli v Stražo, kjer je goril hlev kneza Auersperga. Živino so ljudje rešili, poslopje samo z zalogo mrve pa je do tal pogorelo. Kako je nastal ogenj ni znano, a domnevajo, da je bila tu vmes zlobna roka, ker ualubenci sami so zelo pazljivi.

0.01 Din za pogon in 0.25 pare za elektrotehnično in elektrometalurško uporabo. — V tej točki govore še Zadržave, Tavčar, Piki, Birola in Golouh.

Ban dr. Marušič omenja, da znaša trošarina od pogona pol milijona Din, od razsvetljave milijon Din. Predlaga da se uvede trošarina za razsvetljavo po 0.15 Din kjer stane tok do 6 Din, kjer pa čez 6 Din, naj bo po 0.10 Din, na pogon 0.01 Din, za elektrokemične in elektrometalurške svrhe pa četrt pare.

O trošarini na elektriko sta govorila Orehek in dr. Obrsnel, ki sta stavila spreminjalne predloge, proti katerim je nastopil g. ban. Za obratovališča se sprejme trošarina na razsvetljavo 0.10 Din za kw uro. Trošarina se ne uvede na oni tok, ki je uporabljen za samo proizvajanje električne energije. Nato je bila trošarina na uporabo električne struje sprejeta.

Arko je predlagal resolucijo o izvedbi agrarne reforme, zlasti o izrabi gozdov veleposstva Auerspergov na Kočevskem.

Prepeluh je zahteval, naj bi se odvzeti gozdovi upravljali skupno, podobno, kakor verski zaklad v korist vse splošnosti, ne pa v korist političnih občin, ki bi z gozdovi slabo gospodarile.

Ostro je kritiziral dosedanje izvedbe agrarne reforme, zlasti je grajal, da nekateri činitelji, ki sicer veljajo za nacionalne, skušajo varovati razne fevdalce, zlasti Stajarske. Zahteval je dosledno izvedbo agrarne reforme brez izjem in naj se odvzeta zemljišča skupno upravljajo. Sprejet je bil Prepeluhov predlog, ki ga je podprl tudi Golouh.

Golouh je dalje apeliral na g. bana, naj skuša s svojim posredovanjem omiliti dosedanje prakso pri davčnih eksekucijah.

Prečitana je bila nato uredba o uvedbi banovinske trošarine na vino in žganje.

O tej trošarini je poročal načelnik dr. Orel.

1. Uvede naj se banovinska trošarina na vino in žganje, in sicer od litra vina 1 Din, od litra vinskega mošta 75 par, od hl stopnje žganja 5 Din.

Banbik je za uvedbo in tudi za poostreitev trošarine.

Govorili so še Bajuk, Detela, Režek, Solar, Piki, Kührar in drugi člani, ki so po večini pozdravili uvedbo trošarine, le nekateri govorniki so bili za omlajenje trošarine na vino od 1 Din na 0.75 Din in za mošt na 0.50 Din, nekateri pa tudi za to, da bi se mošt sploh oprostil trošarine.

Predlog g. bana o uvedbi trošarine je bil nato z večino glasov odoben. Obenem s spreminjalnim predlogom, da sta trošarini na vino in mošt enaki, to je 1 Din na liter z vpoštevanjem 10% kala.

Sprejeta je bila še soglasno resolucija proti dosedajni praksi pri izterjevanju davkov in izvršbah.

Zahvala

Gospa Herta Barachini je poslala naši upravi naslednjo zahvalo:

Prisrčno se Vam zahvaljujem za izplačilo 10.000 Din, ki ste mi jih poslali kot nezgodno podporo po smrti mojega soproga — naročnika »Slovenca«, g. Mirka Barachinija, uradnika kemične tovarne v Hrastniku, žrtve nedavnega železniškega atentata pri Krškem.

Pred vsem se Vam zahvaljujem za kulantnost, s katero ste to plačilo izvršili.

Hrastnik, 11. februarja 1934.

Herta Barachini, l. r.

★

Svojevrsen predlog

Tržič, 12. febr.

Občinski proračuni delajo marsikateremu občinskemu odboru velike težave. V občini Sv. Katarina nad Tržičem so pred nekaj leti zidali kar dve šoli — v Lomu in v Dolini, kar je seveda za daljšo dobo obremenilo občinski proračun. K temu pride pa še redno vzdrževanje obeh šol. Kje dobiti kritje? Ker so doklade že itak visoke, so nekateri predlagali, naj bi se pobirala občinska taksa od izvoženega lesa, da bi tako najpremožnejši največ prispevali. Med debato je pa padel predlog, naj se dolinska šola začasno zapre, otroci naj pa hodijo v Lom, s tem bi občina prihranila — 10.000 Din. Če bi to predlagal kak navaden človek, bi molčali; a predlog je prišel iz vrst najizobraženejših in najbogatejših ljudi v občini. Tako torej! Otroci, ki so hodili prej nad dve uri daleč v Tržič, naj hodijo sedaj še malo dalje v Lom. Šola, zidana pred par leti, naj se zapre in občinski proračun bo rešen. Sem naj se pridejo narodni gospodarji učiti reševanja krize. Poznapimo vse prosvetne ustanove, kdor pa se hoče izobraževati, naj si dobi posebnega učitelja ali celo več učiteljev, kot to delajo nekateri v imenovani občini, da jim potam osnovnih šol ni treba. Pikre besede bi najpametne, a ne gredo na papir — tolaži nas edino le dejstvo, da predlagatelj niso — Slovenci. Radovedni pa smo, kaj bo sklenil občinski odbor: pri zadnji seji ni končal svojega dela; go-tovo je, da zgoraj navedenemu predlogu ne bo pritril nač pa bodo doklade dvignili do skrajne meje 195%.

★

Naše mladce, dijake in akademike

bo nedvomno zanimala knjiga: LUČ Z GORA. Iz življenja mladega fanta, Spisal Fr. Weiser, D. J. Poslovenil Jože Jagodic. S šestimi slikami. Založila Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani. Cena broš. 15 Din, vez. 22 Din. — Ni kmalu povedi, ki bi bila tako sodobna in tako fantovska, kakor »Luč z gora«. Mlad študent, ki ima verne starše, pride iz lepih, sončnih gorskih krajev v vele mesto. Vse mu je tuje, neumljivo. Njegovi tovariši bi ga radi spravili za seboj na kriva pota. Življenjsko resnično in psihološko globoko nam riše pisatelj boje mlade duše, ki pri vseh prerazumnih zapeljivostih ohrani čistost in vero neoskrnjeno. Pri tovariših začne njegova fantovska pobožnost in odločnost imponirati, njegov ugled raste. Vsem, ki se niso popolnoma pokorili, je ta mladi fant močna opora v borbi za krepost. Prevod je utlačen, lep. Za dijake in druge fante prav zanimivo berilo.

Občinske volitve v Gorišnici

Upravno sodišče v Celju je izdalo to odločbo: Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. oktobra 1933 vršile v občini Gorišnica, srez ptujski, se je v volilnem imeniku vpisani Ranil Franc, posestnik v Gajovcih s tovariši dne 21. oktobra 1933, torej v odprtem roku 8 dni po dnevu volitev, pritožil na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po par. 50. zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožba se zavrne.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi.

Pritožitelji trdijo, da so se pri volitvah za občinski odbor zgoraj navedene občine dogodile sledeče nepravilnosti:

1. da so bili v volilni imenik vpisani štirje volilci, ki so dopolnili komaj 20 let in volilec, ki je bil v kazenski preiskavi pod Kps V 435/33;

2. da kandidatna lista Muhičeva Ivana ne ustreza predpisom, ker je Muhič Ivan v sorodu z odbornikom Cirilom Ricem v 4. kolenu in Pignar Alojz, odbornik na mestu, v svaštvo s Kelcem Francetom v 2. kolenu;

3. da se je agitiralo za Muhičovo listo z lepiki nedopustne vsebine, z grožnjami in podkupovanjem;

4. da so agitatorji in volilci Muhičeve liste odganjali od volišča n. pr. Rižnarja Jožefa, Rižnarja Franceta, Kelenca Franceta in Janžekoviča Martina, kateremu je šele tretjič uspelo priti do volišča in voliti;

5. da je Rižnar France dobavitelj prodca občini, vsled česar ne more biti odbornik;

6. da je bilo začetkom glasovanja istočasno v volilnem lokaluz čez 170 volilcev;

7. da sta Geč Ivan in namestnik predsednika volilnega odbora od časa do časa izdajala v volilnem lokaluz rezultate volitev predstavniku Muhičeve liste. Upravno sodišče pritožbi ni moglo ugoditi radi teh-le razlogov:

Ad 1. Popravki volilnih imenikov in reklamacije se vrše po zakonu o volilnih imenikih. V tem postopku odloča dokončno srezko sodišče (par. 13. navedenega zakona). Upravno sodišče nima v tem oziru naknadno ničesar več odločati.

Uboj v pijanosti

Celje, 13. februarja.

Danes se je zagovarjal pred malim senatom okrožnega sodišča v Celju posestnik sin Tomaž Ramšak iz Kala pod Mrzlico, ker je pred božičem preteklega leta v prepiru smrtno zabolal z nožem rudarja Brečkota v Videčnikovi gostilni nad Hudo jamo. Obtoženec in njegov brat sta se tistega dne vračala pozno popoldan po opravljeni vožnji iz Laškega doma v Kal pod Mrzlico. Ker Ramšaka pri težkem delu nista skoraj ničesar zavžila in sta se krepčala samo s pijačo, je Tomaža kmalu premagala pijača, katere posledice so se tudi skoraj pokazale. Vznejevoljen zaradi slabega vremena, se je že na kolodvoru v Laškem prepiral, nato pa je domov grede še napadel nekega starčka, ki se mu ni mogel dovolj urno izogniti. Z manjšimi praskami se je vrnil ta starček domov in to povedal svojim domačim.

Njegov pastorek in pokojni Brečko sta šla ugo-

Sem in tja po Zagrebu

Framazoni v zadregi

Lepi dnevi sijejo sedaj nad Zagrebom. Tako toplo in prijetno je takole popoldne gori po brdih, po katerih se solnčijo zagrebske vije. Pa tudi v nižino prodira solnce in prav ostro luč meče te dni — da se malo simbolično izrazim — v zagrebsko dnevno časopisje. Da, zanimivo in ugotovitve vredno je tole dejstvo: Na Francoskem so privlekli na svetlo nekaj framažonske zakotne gnobe. Kar grdo smrdi, tako da so se zavijali celo v tem nič kaj občutljivi pariški nosovi. Zagrebsko framažonsko-židovsko časopisje pa si je stisnilo usta — ker z zaprtimi usti je vedno lažje premagati smrad — skoroda k vsej tej framažonski komediji molči. Le tako mimogrede omenjajo in tako prikazujejo, kakor je njim prav. »Hrvatska Straža« pa ima te dni prvo in dobro besedo in ima tudi med hrvatskimi listi najboljša poročila. Mnogi pa so segli po »Slovenecu«, prepričani, da ima on v tem kar najboljša pogleda. Tudi sicer »Slovenec« Zagrebčani mnogo čita, a kadar pride kaj takega, takrat pa posebno radi sežejo po njem.

Razen »Hrvatske Straže« je dnevno časopisje z molkom zakrilo tragični konec največjega zagrebskega bogatina-žida Šterna. Samo to so omenili, da je umrl, pa se je javnost vendarle pozani-

Iz železniške službe

Premeščeni so uradniki VIII. pol. skup.: strojevodje: Furlan Ivan, Grošelj Ignacij, Keršinar And., Meclošek Josip, Novak Franc in Supančič Matija. vsi iz kurilnice Ljubljana gor. kolodv. v kurilnico Ljubljana glav. kol.; Gračner Karel, admin. uradnik, iz Maribora glav. kol. k progov. sekciji Maribor kor. prog.; Zele Andrej, admin. uradnik, od prog. sekcije Maribor kor. prog. v Maribor kor. kol.; Gaišek Anton, oficial, iz kurilnice Ljubljana gor. kol. v Ljubljano glav. kol.; Obratun Ivan, prometnik, iz promet-komerc. odeljenja direktije v Ljubljano glav. kol.; Kelhar Francišek, oficial, iz Ljubljane glav. kol. v prom-komerc. odeljenje direktije; Štefula Franciška, blagajničarka voz. in prtlj. iz Maribora glav. kol. v prom-komerc. odeljenje direktije. — IX. polož. skupine: Kušar Ivan, saobr. uradnik, iz Hrastnika v kurilnico Ljubljana gor. kol.; Glažar Viktor, oficial, iz Brežic k progov. sekciji Zidani most; Bizjak Ivan, oficial, iz prom-komerc. odeljenja direktije v Ljubljano glav. kol.; Sinkovec Franc, oficial, od progov. sekcije Zidani most v postajo Zidani most; Petrič Marija, brzojavkinja, iz promet-komerc. odeljenja direktije v Ljubljano glav. kol.; Makovec Ferdinand, strojevodja, iz kurilnice Ljubljana gor. kol. v kurilnico Ljubljana glav. kol.; Gasparič Francišek, oficial, iz Ljubljane glav. kol. v prom-komerc. odeljenje direktije; Gabrčič Alojzij, prometnik, iz Ljubljane gl. kol. v prom-komerc. odeljenje direktije; Pavlin Oton, prometnik, iz Zirovnice v St. Vid-Višnjari. X. polož. skupine: Steiner Karel, pom. oficial, iz prom-komerc. odeljenja direktije v Ljubljano glav. kol.; Belič Franc in Dovgan Rudolf, pom. strojevodji, iz kurilnice Ljubljana gor. kol. v kurilnico Ljubljana glav. kol.; Jurman Janez, pom. nadzornik proge, od progov. sekcije Maribor glav. prog. v postajo Maribor glav. kol.; uradniški pripravnik: Pleša Jožef iz Litije v Hrastnik; Vovk Janez iz Velenja v Trbovlje; Jordan Henrik od nadzornika proge v Celju za vršilca dolžnosti nadzornika proge v Doljno Lendavo prog. sekcije Ptuj; Rosen Boris

Ad 2. Odločanje o veljavnosti kandidatnih list spada pod par. 38. zakona o občinah v izključno pristojnost srezkih sodišč, katerih odločbe so dokončne. Zato se po potrditvi kandidatnih list v teku volitvene postopanja ne morejo več uspešno uveljavljati ugovori proti kandidatnim listam. Sicer pa more državno nadzorno oblast po par. 129. navedenega zakona razrešiti predsednika ali odbornika, za katerega se ugotovi, da nima zakonskih pogojev za funkcijo občinskega odbornika.

Ad 3. Razlogi za razveljavljanje volitev morejo biti po par. 50. zakona o občinah samo nepravilnosti uradnega volitvenega postopka. Volilna agitacija ni sestavni del uradnega volitvenega postopka. Zato ne morejo biti celo kaznjiva dejanja, storjena v volilni agitaciji, zadosten razlog za razveljavljanje volitev. Pač pa bo upravno sodišče odstopilo pritožbo državnemu tožilstvu v nadaljnje poslovanje, ker navedeno tožilstvo v zvezi s par. 52. zakona o volitvah narodnih poslancev v zvezi s par. 52. zakona o občinah.

Ad 4. Iz abecednega volilnega imenika, kjer so označeni vsi volilci, ki so glasovali, izvira, da so vsi volilci z imenom in priimkom Rižnar Jožef. Rižnar Franc in Kelenc Franc glasovali. Pa tudi če v pritožbi navedeni volilci ne bi bili glasovali, bi ta okolnost ne vplivala bistveno na izid volitev, ker znaša razlika med obema kandidatima listama 33 glasov.

Ad 5. glej razloge ad 2.

Ad 6. Res da se po par. 19. banovinske uredbe o postopu pri volitvah občinskih odborov pušajo v soto, kjer se glasuje, volilci po eden ali več, toda nikdar več kot pet naenkrat. Kršitev tega predpisa je sicer nerednost, vendar pa sama na sebi še ne more biti takšna nepravilnost, ki bi povzročila neveljavnost volitev. Pritožitelji sami ne uveljavljajo, da bi se zbog prisotnosti večjega števila volilcev v volilnem lokaluz vršile kakšne nepravilnosti, ki bi mogle vplivati na izid volitev.

Ad 7. Ta nepravilnost po mnenju upravnega sodišča ni mogla imeti odločilnega vpliva na izid volitev. Sicer pa niti pritožitelji ne trdijo, da je ta nepravilnost bistveno vplivala na potek in izid volitev. Radi navedenega je bilo odločiti kakor zgoraj.

Celje, dne 30. decembra 1933.

Izpred okrožnega sodišča v Celju

tavljat napadalca in ga našla v samotni Videčnikovi gostilni pri Rečici. Tu je prišlo do medsebojnega prerakanja, med katerim je Ramšak z nožem dvakrat zabolal v rebra rudarja Brečkota; en suhek je prišel prav do srca. Preprič se je torej končal s tragično smrtjo mladega rudarja, ki je obelžal mrtve. Dogodek je ves kraj močno razburil. Sicer se neoporečni obdolženec je bil obsojen za svoje nepremišljeno dejanje, storjeno v vinjenosti, na dve leti in dva meseca robije, vpoštevač mogoče olajšne okolnosti. Sodbo je obtoženec skesano sprejel in po razpravi svoji materi obljubil, da se bo poboljšal in da ne bo več prišel navskriž z zakoni. Ta življenjska šola ga je temeljito izpreobrnila.

Malemu senatu je predsedoval s. o. s. g. Božič, prisedelnika sta bila s. o. s. gg. dr. Dolinar in sodni pristav Šnid. Obtožnico je zastopal državni tožilec g. dr. Požar, obtoženca je pa zagovarjal odvetnik g. dr. Voriša.

mala tudi za to, kako »je preminul«. Pa ni imel veselo smrti, čeprav je bil gospodar veličanskega imetja — cele vrste hiš v Zagrebu in velikega imetja po denarnih zavodih. Končal je s samoumornom. Vzel je veliko množino veronala, ki mu je od vsega njegovega bogastva zadostoval za polni list v večnost. Zapustil je ženi pismo, kjer izjavlja, da je šel prostovoljno v smrt. Da je bil v finančnih težavah...

Mestni uradniki so v skrb. Tako je sklenilo mestno zastopstvo, da je treba varčno gospodariti. To varčno gospodarstvo pa bo šlo na račun mestnega uradništva, ki naj »daruje« mestu poldrugi milijon dinarjev. Tako so sklenili, naj se za toliko znižajo plače. Predloženo je mnenje, da naj bi se plače znižale le tistim, ki imajo mesečno nad 2500 Din. Tri milijonke pa naj bi nabrali za užitek in trošarino, katero so sklenili povišati za nekatere predmete, najprej na »nepotrebne«. Tako bo na 100 kč kavijara treba plačati 5000 Din. Bogati Zagreb tega precej porabi. Nadalje pride na vrsto svila, parfumi, specijelno usnje in kdo bi vse navedel. Tako se bodo seveda cene vzdignile, pa ne samo potratnim predmetom, ampak tudi nekaterim važnim potrebščinam.

iz Rajhenburga v Brežice; Mekina Adolf iz Vuze-nice-Mute v Zirovnico; Obrar Franc iz Videm-Krškega v Vuzenico-Muto; zvaniki I. kategorije: Mencej Janez, predkuriač, iz kurilnice Ljubljana gor. kol. v kurilnico Ljubljana glav. kol.; zvaniki II. kategorije: Gornjak Franjo, blokar, iz Prager-skega v Sv. Lovrenc na Poh.; Domiter Mihael, čuvaj proge, od progov. sekcije Maribor glav. prog. v postajo Maribor glav. kol.; Gamze Anton, kartant, iz prom-komerc. odeljenja direktije v Ljubljano glav. kol.; Wagner Maksimilijan, merač, iz Maribora kor. kol. v Prevalje; Babošek Janez, kartant, iz Maribora glav. kol. k progov. sekciji Maribor glav. prog.; Hetzl Henrik, kartant, iz Maribora glav. kol. v prom-komerc. odeljenje direktije; Skoda Janez, merač, iz Prevalj v Ljubljano glav. kol.; Andrej Kupljenk, svetilničar, iz Ljubljane na Jesenice.

★

Novo mesto

Stanje prebivalstva v našem okraju. Po statističnih podatkih imamo v novomeškem okraju v letu 1933 nad polovico prirastka. Rojenih je bilo namreč 1676, umrlo jih je pa 859. Mrtvorojenih je bilo 38. Po nesrečnem naključju jih je umrlo 35, samomori so bili 4 in 3 umori ozir. uboji. Porok je bilo 520. Glede smrti otrok je zanimivo to, da jih je v starosti izpod enega leta umrlo 192. Za jetiko jih je umrlo 94, za pljučnico pa 108. Število smrti vsled tuberkuloze je tedaj zelo veliko.

Cepljenje koz. V našem kraju je bil dosedaj običaj, da se je cepilo otroke v prvem letu starosti in šolarje v starosti 10 let. V smislu najnovjših navedb in pravilnikov pa se bodo letos, kakor tudi v bodoče, cepili vsi otroci, ki so rojeni l. 1927 in 1931. Starše, katerih imajo otroke stare 6 let, pa niso bili rojeni v župnijah ali občinah, kjer sedaj bivajo, opozarjamo, da morajo te otroke takoj prijaviti pristojni občini, v kateri sedaj bivajo.

Liublianske vesti:

Pepelnični računi o mestni zastavljalnici

Ljubljana, 13. februarja.

Morda je malo neprijetno pisati prav v sedanjem času o ustanovah take vrste, kakor je mestna zastavljalnica, kakaj dandanes je povsod govor le o krizi, v zastavljalnici pa je bila kriza stalno na dnevnem redu, namreč ne kriza zavoda samega, temveč tistih, ki so se tudi v boljših časih zatekali vanj. Pa če je kriza omejevala delovanje navadnih denarnih zavodov, ni mogla omejiti prometa v zastavljalnici, temveč ga je nasprotno le še povečala, kar je prav umljivo. Bilanca o prometu v lanskem letu to živo dokazuje. Še nikdar nobeno leto ni bilo v zastavljalnici takega navala kakor lani in tudi letos se ta naval stopnjuje. Posebno živahno je bilo v predpustu, ko so se tisti, ki se zatekajo v ta zavod iz potrebe, pridružili še tisti, ki hodijo vanj iz lahkotnosti in iz želje po veseljenju.

Lani je v zastavljalnici zastavilo 9950 strank dragocenosti (zlatino, srebrnino, drage kamne itd.), 9718 strank pa efekte. Skupno se je torej v zastavljalnici zateklo lani 19.668 strank. Ako bi bile vse te stranke iz Ljubljane, bi mogli reči, da v Ljubljani skoraj ni družine, ki ne bi lani česa zastavila v zastavljalnici. Toda naša zastavljalnica ima več klientele, kakor marsikatera banka, pa tudi širše področje, saj se vanjo zatekajo celo ljudje iz sosednjih držav, nekateri pa seveda neso v zastavljalnico po večkrat na leto. Leta 1932, je n. pr. obiskalo zastavljalnico »le« 18.191 strank. Lani je nasprotno rešilo iz zastavljalnice 9445 strank dragocenosti, 9490 strank pa efekte. Na dražbi je bilo lani prodanih 916 dra-

gocenosti ter 831 efektov. Za zastavljene predmete je lani zastavljalnica plačala 2.970.000 Din, na dražbi pa je prodala predmetov za 234.000 Din. Koliko je zastavljalnica dobila od upnikov vračenega kapitala, je seveda poslovna tajnost. Sicer pa je treba vedeti, da je zastavljalnica socialna ustanova in ne dobičarsko podjetje, čeprav donosa mestni občini lepe dohodke v obliki davčnin.

Razlikovati je treba med obiskovalci zastavljalnice in med strankami, ki imajo zastavljene predmete. Kakor strank, tako je bilo tudi obiskovalcev čimdalje več in lani dosedaj največ. Leta 1923, je na primer imela zastavljalnica poldrugi milijon kron letnega prometa, leta 1924, je 7.300.000 Din. Leta 1925, je obiskalo zastavljalnico 30.000 ljudi, leta 1927, pa 38.000.

V zadnjih dvajsetih letih je obiskalo zastavljalnico okoli 700.000 ljudi, ki so prejeli za zastavljene predmete okoli 80 milijonov dinarjev. Dnevno prihaja v zastavljalnico okoli 150 strank, v predpustnem času in v času pred dražbami, ko rešujejo zastavljene predmete, pa celo okrog 300. Povprečno posojilo, ki ga stranke dobe, je med 30 in 100 Din. So seveda tudi večji zneski, tako je bil najvišji dosedaj doseženi znesek 18.000 Din. V obsežnih trezorjih mestne zastavljalnice je pa spravljivih dragocenosti in efektov v vrednosti okrog 10 milijonov dinarjev.

Za Ljubljance in tudi za podeželane, ki se prav tako radi zatekajo v mestno zastavljalnico, bodo morda ti podatki prav prišli za tako premišljevanje kakor ga zahteva pepelnica.

je našel v stanovanju prav velik plen. V stanovanje je prišel s ponarejenim ključem. Odnesele so tri popolne obleke ter mnogo različnih starinskih in dragocenih predmetov, kakor turško uro, zlate verige in ure, zapeljivke, prstane, 25 starih tolarjev, razne srebrne kipe, igle, gumbje, doze v vrednosti okoli 15.000 do 20.000 Din. Za vlomilec ni sledi, morale pa so mu biti razmere precej dobro znane.

• Nova nemoralna afeta. Zadnje mesece si v Ljubljani kar sledijo druga za drugo razne nemoralne afele. Prav pred kratkim je bil razkrinkan neki brlog slabih žensk, sedaj pa je policija prišla na sled zbirališču še hujše nemorale. Nekaj krivcev je že aretiranih, drugi pa še pridejo na vrsto.

Sv. Helena

Bilanca našega Izobraževalnega društva za leto 1933 ni slaba. Dosedanji dolgoletni predsednik g. d. sv. J. Rihartič nas je pred letom zapustil in se preselil na svoje novo službeno mesto v Bukovščico. Društvo ga je za njegove velike zasluge za našo organizacijo soglasno imenovalo za svojega častnega člana. Na pobudo našega novega, zelo agilnega g. župnika I. Riharja, se je pričelo z organizacijo članstva tako, da šteje društvo danes 152 članov in 22 ustanovnih, skupaj 174 članov. Določila se je članarina letno 2 Din. Na novo je pa pristopilo k nam kot člani mnogo zavednih Dolanov, katerim kličevo iz ertar: Pozdravljeni mili bratje in sestre! Brez trpljenja ni veselja — — —

V glavnem se je naša vrla družina udeleževala v dramatikah. Posrečile so se ji kaj dobro lepe uprizoritve: Voda, Prisega, Deseti brat itd. v nabito polni cerkveni dvorani. Odbrat se je pa tudi tej dvorani oddolžil in jo dal prebeliti, umetniško preslikati ter popraviti kulise. Dva vrla fanta, predsednik g. Romšak Ivan in tajnik — duša društva — g. Tine Zajec, sta prevzela to nemalo delo ter ga izvršila izborni predvsem pa — zastojni! Prvi je belil, drugi pa slikal. Dekorativni pas predstavljalo slovensko politično in literarno zgodovino. Politično v nje glavnih razdobijih: 1. Kmetijski dom; 2. Turški naval; 3. Tlak; 4. Kmetijski punt; 5. Narodno prebujenje 1848; 6. Izseljevanje v Ameriko; 7. Svetovna vojna; 8. Deklaracijsko gibanje; 9. Razdeljena Slovenija in 10. Kriza današnjih dni. In literarno v mičnih portretih pisateljev-vodnikov. Vse je izdelano v risarski tehniki s kredami in z oljnatno barvo. Res nekaj izvrlnega, posnemanja vrednega in za kmetstvo mladež posebno v narodnem oziru nekaj nazorno-poučnega. Treba pa bi bilo podpore za ureditev knjižnice, namreč za vezavo in nakup knjig, treba prosvetnih večerov v zimski dobi, treba tudi znižanja take na vstopnice, ker se pri sedanjem obdobju skoraj ne more več uspešno širiti prosvetno delo!

Poizvedovanja

Posten najditelj plašča, izgubljenega ob Ljubljani proti štepanju vasi se prosi, da ga odda proti nagradi 100 Din v trgovini Godec na Kodeljevem.

Mariborske vesti:

Pomoč v zimi in bedi

Pomožna akcija je zavzela letos večji obseg - Cestna dela - Med podpiranci slabo plačani delavci

Maribor, 13. febr.

O mariborski pomožni akciji je letos v javnosti mnogo manj govora, kakor v preteklih letih. Zato pa ni nič manj agilna, nasprotno, letos je zavzela še večji obseg in bo tudi uspeh lepši, kakor je bil v minulem letu. Trenotno je zaposlenih 130 družinskih očetov pri raznih javnih delih, ostalim pa se mudi pomoč na razne načine. Zaposlitev bi se bila izvršila v večjem obsegu, pa je prehlada zima zavrla dela na cestah, pa tudi tehnične priprave še niso povsem končane. Zato se bodo vsa projektirana javna dela v vsem obsegu pričela šele meseca marca. Izvedla se bo letos kanalizacijska Kosarjeve ulice ter zgradba naslednjih novih cest: Betnavska cesta v podaljšku do Metelkove, Delavska cesta med Magdalensko in Betnavsko, Pochova ulica med Magdalensko in Radvanjsko, podaljšek Magdalenske do Metelkove, Metelkova med Radvanjsko in Magdalensko, Pregljeva ulica, dalje vozna pot na Kalva-

• Izpremembe na sodišču. Sodni svetnik dr. Travner je prestavljen iz kazenskega sodnega na preiskovalni oddelke kot preiskovalni sodnik. Sodni svetnik dr. Kolšek je prestavljen iz civilnega oddelka okrajnega sodišča v kazenski senat kot votant in poročevalec. Izprašani sodni pripravnik dr. Planinšek je pridružen državnemu pravništvu. Sodni svetnik dr. Miklič nastopi službo dne 15. t. m. ter prevzame VI. nesporni oddelke. Sporni oddelke III. na okrajnem sodišču prevzame sodni svetnik dr. Adamič.

• Razveljavljene obratne volitve. Volitve obratnih zaupnikov v tovarni Doctor in drug so razveljavljene. Nove volitve so razpisane za soboto 17. t. m. Razveljavljene so bile radi tega, ker so bili pri prvih volitvah izvoljeni za obratne zaupnike tudi delavci, ki nimajo našega državljanstva.

• Zvezna cesta Sv. Peter—Nebova—Ložane, ki bi zvezala Maribor po skoro 6 kilometrov krajši poti s Sv. Lenartom in Slovenskimi goricami je iz neznanih vzrokov sredi započetege dela obstala. Več kot polovica ceste je izgotovljena, čaka na dovršitev le kratak del od Turške kapele do Partičeve gostilne v Ložanah. Ni pa nobenega izgleda, da bi se dela kmalu nadaljevala. Kolikor nam je znano, se je za ta kratak del ceste svoječasno, ko smo še imeli stari cestni odboj, najelo posojilo, ki bi se smelo uporabiti samo za zgradbo te ceste. Baje pa se je posojilo uporabilo za neke druge prometne zgradbe. V interesu prebivalstva iz cele širne okolice in mesta samega bi bilo, da se cela izposojena vsota, ki je bila določena za to cesto, vrne svojemu namenu, oziroma da se od strani banovine dobijo potrebna sredstva, da se omenjeni kosček dokonča. Sedaj, ko je zgrajena cesta do Juma, edinega velikega skladišča kamna v Slovenskih goricah, je nujno potrebno, da se konča tudi zveza med Sv. Petrom in banovinsko cesto proti St. Lenartu. Nedvomno je sedaj v mariborskem okraju ta cestna zgradba najnujnejša potreba.

• Smrtna kosa. V bolnišnici je umrla gospa Ivana Gselman, soproga vrnokotnega železničarja. Dosegla je starost 65 let. — V Peklu št. 27 je umrl bivši viničar Jakob Salamun, star 76 let. Svetila pokojnima večna luč, žalujočim naše sožalje.

• Orožne vaje. Vsi v Maribor-mesto pristojni vojaški obvezniki rojeni letnikov 1884 do 1910, ki so po prejetu v jugoslovanski vojski odslužili orožne vaje, se noziva, da se radi zabeleže podatkov o odsluženih orožnih vajah zglašijo v mestnem vojaškem uradu. Slomškov trg 11 s svojimi vojaškimi ispravami najpozneje do 30. t. m. Zglašijo naj se tudi oni vojaški obvezniki, ki še nimajo vojaških isprav ali pa so jih izgubili.

• Stavka še traja. V Mautnerjevi tkalnici delavstvo še stavka. Tudi včeraj so se nadaljevala požiranja med stavkujočimi in industrijalcem Mautnerjem radi upostavitve obrata.

• Usoda slepega starčka. Tipičen primer za sedanje čase se je zgodil v ponedeljek. Iz bolnišnice so odpustili onemoglega slepega starčka ter pozvali sorodnike, da pridejo pomagati. Res je prišla neka sorodnica ter odnevala starčka. Med potjo pa je žena premišljevala, kako bo doma, kjer že itak ne morejo sami živeti, na je prišla do enostavneje sklepa: starčka je zapeljala v neko hišo na Tržaški cesti ter poprosila stanovalce, da ga obdržijo za nekaj minut; ima nu-

rijo; nadaljevala se bo tudi kanalizacija kalvarijskega potoka mimo mestnega parka. Uredila se bo tudi končno Linhartova ulica, za katero je darovala tekstilna tovarna Zelenka & Co. znesek 100.000 Din mestni pomožni akciji. — Podpiranje ostalih brezposelnih se vrši tudi sedaj večinoma samo s podporami v naravi. Dobivajo kurivo, drva in živila. Zanimivo je, da narašča med podpiranci vedno bolj število takih, ki imajo sicer delo, pa zaslužijo premalo, da bi mogli prehraniti družino. So to predvsem delavci iz tekstilnih tovarn, ki zaslužijo mesečno 300—400 dinarjev, pa imajo velike družine, večje število je gradbenih delavcev, ki delajo po nekaterih podjetjih samo po tri dni tedensko, in v zadnjem času se jim je pridružilo še mnogo — železniških nastavljenecov iz delavnice, ki zaslužijo sedaj mesečno komaj 500 Din, pa še ta zaslužek gre ves v konzum, da jim čestokrat niti za stanovanje ne preostane.

• Izenesrečanje v pride takoj po slepeca. Ljudje pa so zastoj čakali na slepega spremljevalko. Naposled so uvideli, da jim je starčka enostavno ostavila ter sama šla domov. Pomoči so iskali na mestni občini, kamor so slepega reveža prepeljali, ter prosili, da ga vzamejo v oskrbo. Na občini so dali družini podporo, da vzdržuje starčka toliko časa, dokler se ne bodo zavzeli sorodniki za slepega reveža.

• Iz ukradenih drv delal kolobarje. V razvanskih gozdovih so zasačili 43 letnega Štefana C. iz mariborske okolice. Kradel je drva, ki jih je potem predeloval v kolobarje, katere je prodajal v mestu. Na policiji, kjer so ga včeraj zasikali, je izjavil, da je bil prisiljen k temu radi silne bede, v kateri se nahaja s svojo družino.

• Nesreča na žagi. Pri »Dravici« v Melju se je ponesrečil delavec Robinšek. Stisnil ga je hloč, ki ga je spravljal na žago ter so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Celje

• Izvajanje naredbe o podpiranju brezposelnih in pobijanju delamrznosti. Da se omogoči evidencna brezposelnih, si mora vsaka taka oseba preskrbeti razvidnico za brezposelne. Za v mestu Celju bivajoče brezposelne bo izdajala mestna občina celjska razvidnico (legitimacijo) od 20. t. m. dalje (soba mestnega načelstva št. 2).

• Celjski četvarji so zborovali v nedeljo dopoldan v hotelu Pošta. Iz poročil posameznih funkcijonarjev kakor tudi iz debate je bilo razvidno, da posebno ta obrtniški stan preživlja danes najtežjo krizo. Na zborovanju so padle ostre besede proti Batli. Posebno se je apeliralo na navzoče, da je sedanj čas bolj kakor drugi potreben, da držbe obrtniki skupaj. Če bi bilo med obrtniki malo več stanovalske zavesti, potem bi tudi ne bilo treba izgubljati besedi zaradi Bate. Na zborovanju se je tudi izrekla želja, naj bi se prispevek od sedanjih 15 Din znižal na 5 Din. Zbornico TOI in tukajšnji okrajni odbor je zastopal gosp. Miloš Hohnjec.

• Novi odbor Šahovskega kluba. Na obnem zboru Šahovskega kluba v Celju izvoljeni novi odbor so je konstituiral tako: preds. g. dr. Anton Schwab, zdravstveni višji svetnik, podpreds. gosp. Josip Grašar, strok. učitelj, tajnik g. Emil Csurgó, skladiščnik, gospodar g. Ivo Petrak, učitelj, odborniki: gg. ing. Srečo Sajovic, ing. Iskren Pipuš in Karel Florjančič, trgovci.

• Iz tukajšnje Protituberkulozne lige. V četrtek zvečer se je vršila prva seja novoizvoljenega upravnega odbora tukajšnje Krajevne protituberkulozne lige. Odbor se je konstituiral naslednje: predsednik g. Zdošek Bogomil, upravitelj mestne deške osnovne šole, I. podpredsednik g. dr. Gorjčan Alojzij, mestni župan, II. podpredsednik g. Ela Kalanova, III. podpredsednik g. Draga Logarjeva, blaginjak g. Gorup Anton, profesor, tajnik g. Šmigove Viktor, upravitelj OUZD. Poleg tega je bilo na dnevnem redu nekaj prošnji za podporo, od katerih je bila večina rešena ugodno.

Vavta vas

Na pustno nedeljo popoldne so nam igralci prosvetnega društva napravili za ta čas prav primerno zabavo z burko »Skapinove zvijače«. Za 2 Din vstopnine smo se prav pošteno nasmejali, posebno Skapinu v osebi K. T., ki je prav mojstrsko rešil svojo vlogo. — Omeniti moramo še, da so tudi o božiču Vomerbergerjevo »Vrtnice« kot času primerno prav dobro izvajali. Le tako naprej do napredka s pomočjo poštene izobrazbe.

Kulturni obzornik

„Gospodična“ na mariborskem odru

V Mariboru čakamo. Razen »Gospode Glem-bajevih« ni bilo nič pomembnejšega v dosedanjih letošnji dramski bilanci. Kapitularija? Mariborska drama je na poevnih ploskvih, na kateri si pomagajo s komedijami najraznovrstnejšega kalibra. In kaj naj bi bilo tisto naj-večje v letošnjem dramskem repertoarju...? Zato čakamo. Pred dobrim tednom so uprizorili v Ljubljani Devalovo komedijo »Gospodična«. Razlog, zakaj je morala ta »Gospodična« tako hitro priti tudi v Maribor, ni povsem jasen. Ako so že bili nekateri misljenja, da naj to Devalovo odersko delo tudi Mariborčani vidijo in iz tega dekadentnega, tipično pariškega vzdušja, ki ga razgalja in obsestljuje sodobni francoski dramatik Jacques Deval, to in ono na svoje življenjske odnose naobrnejo. Navzlic hladno pripovedujoči in rahlo prikazujoči metodi se prodira na življenjsko platno te pariške višje družbe odurna, v ledeni mrzloti nprave dekadence otrpla slika »kontumaciranega« robljanskega življenja kakor ga odvetaik Lucien Galvoisier napram svoji soprogi Alici sam označuje. V tem usodaem »kontumacije« rešuje vse te iztirjene in pod težo civilizacije sklonjene ljudi »gospodična« guvernanta ki edina raz-ganja to ledeno okolje okoli sebe s toploto ne-

skaljenih materinskih čustev, ki objemajo ne-dolžno, komaj porojeno mlado življenje.

Devalovo »Gospodična« je kritika odtetala in podrobneje premerila že ob priliki ljubljanske uprizoritve. In mariborska premiera? Oskrbel je vse potrebno režiser Vladimir Skrbinek. Naša prvoigralka gd. Elvira Kraljeva je v tej zapeti, neizprosni, rezki, toda vendarle dobri in z duhom priernega materinstva prežeti Devalovi guvernanti izdelala svoj najmočnejši oderski pojav v letošnji sezoni. Tako zelo v karikaturu in grotesko mikajoče prvine je umela spretno in vešče izločiti, tako da se la svojejevrstna »gospodična« ni sprevergla v odersko strašilo. Takšne nevarnosti more preprečiti edino zares zrela umetnica in oblikovalka. K sodelovanju je bila pritegnjena tudi Marija Mlekuseva iz dramatične šole režiserja Milana Skrbinska, ki smo jo videli na mariborskem odru že lanske leto ob uprizoritvi »Boga maševanja«. Kot Christine je v »Zbruhih razva-jenosti in lahkotnosti«, pa tudi občutkih glo-boke resnobe in preizkušnje povsem ustrezala in je tudi sedaj v drugič izpričala svojo nadar-jenost in znanje, kadar se je treba kretati po oderskih deskah. Dobrohotni in tunatni strogi »spaz«, ki mu ponajvečkrat zdrknejo vaječi hišnega režima z rok, je našel v Pavlu Kovču močno upodobitev. Zelo se je posrečila reži-serju izbira pri zasedbi hudo mondenske in razpisne gospe Alice, ki so ji toaletne skrbi več kakor zdravje in dobro počutje svojih. Sa-viñovala je imela zopet avoj dan in polot. Hoh-štaplarskega pokvarenjaka Maurica je prepri-čevalno podaljal V. Skrbinek. Tudi ostali so-delavci so bili v liniji, tako Furijanov polžani

in premeteni sluga Valentin. Nakrstov quasi zdravnik Boutin, Blažev Edouard ter hišne Ju-liette (Starčeva), Helene (Križajeva) in Therese (Čepičeva).

Komorni koncert kvinteta

Smer našega komornega glasbenega izživlja-nja se nadalje lepo razvija. Tako oblikovana pot more voditi do pravih ciljev. Iz neobglenosti splošnega glasbenega pojmovanja je to pristen razvoj proti njegovi postopni rasti. Iz majhnega žarišča vnetih izbranih poslušalcev se morejo ob taki muzikalni hranitvi naraščajoče širiti kolobar-ji v razsežnost tja do bregov slovenske zemlje. Tako nekako pričenjajo začetki višje glasbene kulture. Hvala Bogu, da so tukaj in da se ven-dar še pričenjamo odmikati od diletantizma, sicer včasih jako napihnjenega, vendar še vedno v jedru čitalniškega diletantizma, ki v narodovem cen-tralnem mestu z univerzitetno stolico res ne sme imeti več prostora. Zato s priznanjem pozdrav-ljamo vse tako resno komorno udejstvovanje in opozarjamo nanj vse res muzikalno občinstvo, ki naj bi ga pridno obiskovalo.

V vrsti takih komornih koncertov, ki se ima-jo v načrtu završiti v pevski dvorani Glasbene matice tokom sezone, se je v ponedeljek vršil že drugi nastop. (Na prvem so nastopili v triju naši mladi muziki Lipovšek, Rupelj in Leskovic). Se-daj pa smo čuli izvedbo dveh kvintetov, Mozarta in Rimski-Korsakova, ki so ju izvedli člani naše opere gg. Korosek (flavta), Gregore (klarinet) Hlauck (fagot), Lukas (rog) in dr. Švara (klavir). Ta komorna zasedba je v zveščnosti prav m'kavna in v pestri barvitosti res ne dolgočasna. Tudi iz-

vajanje obeh del je bilo na dostojni višini. Če Mozart tukaj še ni doživel povsem tistih detajliranih fines, ki jih zahteva, pa pa Korsakov segel že prav blizu svoje romantično barvane širine. Tudi je ubranost instrumentov ugodno vplivala. Izvajalec gre spričo njihove silne obremenjenosti v opernem gledališču za to višino izvedbe vse priznanje.

Majhna dvorana (na žalost ne prav akustična) je bila še dovolj obiskana. Glejmo, da bo prihodnji polna, saj vendar sto resnih glasbenih po-slušalcev vsa Ljubljana vsaj še premore. V. U

★

Knjige Jugoslovanske knjigarne. To dni je bila dotiskana druga knjiga znamenite Undsetine »Kristine, Lavransove hčere« in sicer z naslovom »Znane«. Prav tako je dotiskan drugi del Turgen-jevih »Ljubavih zapiskov«. Obe knjigi je pravkar začela Jugoslovanska knjigarna razpošiljati svo-jim naročnikom. V najbližnjih dneh pa bo kon-čana I. knjiga Erjarjevih Izbranih spisov.

★

Petnajst let brnske univerze. V teh dneh proslavlja druga češka univerza v Brnu 15 let svo-jeega kulturnega delovanja. Univerza ima po pre-zidentu Masaryku svoje ime »Masarykova uni-verza«. (Masaryk je Moravan.) Sicer je bila v prejšnjem stoletju za Moravsko nekaka univerza v Olomouci, a nemška in le začasna, ker Dunaj ni rad dajal take ustanove slovenskim narodom. Tako so Moravani dobili svojo univerzo po prevaru. Danes ima univerza 3350 slušateljev. V 15 letih je podelila 1362 doktoratov. Inozemcev je danes na univerzi komaj odstotek.

Zgodba vojnega najdenčka

Belgrad, 13. febr.

Današnja »Politika« prinaša tole zgodbo vojnega najdenčka:

Ko so oktobra meseca l. 1914 avstro-ogrski čete zasedle podrinjsko okrožje v Srbiji, so vojaki na brdu Lipiču blizu Loznice v vojnem rovu našli malega otročka, ki je bil oblečen v samo srajčko. Malček je zablodil v jarke. Bil je brez staršev in ni vedel ne o njih, ne o sebi nič drugega kakor to, da mu je ime Mirko. Med vojaki je bilo dosti usmiljenih src, ki so se zavzeli za malega otročka. Ti vojaki so bili od oddelka majorja Berga. Najdenčka so vojaki predstavili svojim častnikom, kateri so se prav tako začeli brigati za otroka, kakor vojaki. Tako je mali najdenček Mirko, ki so mu dali pridevek Lipič bo brdu Lipiču, kjer so ga našli, živel v avstro-ogrskem vojaškem taboru, kjer se mu je prav dobro godilo. Vsi so ga imeli zelo radi. Vse je tudi skrbela usoda tega revčka, ki je ostal naenkrat brez staršev. Vedeli so samo to, da je otroček Srbeček. Major Berg se je posvetoval s svojimi vojaki, med katerimi je bilo mnogo že starejših družinskih očetov, kam z najdenčkom. Končno je major Berg v sporazumu z vojaki poslal fantika v Tuzlo k svojem znanu, nekemu častniku, ki je bil zelo dobrega srca ter mu naročil, naj skrbi zanj.

V hili tega avstro-ogrškega častnika pa najdenček ni dolgo bival, ker je tisti častnik kmalu moral na fronto. Zato pa je najdenček, predno je odšel na fronto, izročil v oskrbo družini tedanjega postajenačelnika v Kreki pri Tuzli, Karla Linkeša. Ta družina je imela že šest svojih otrok, a je v kljub temu zelo skrbno vzgajala tudi najdenčka Mirka.

Leta 1922 je najdenčka vzel k sebi Linkešov tati dr. Valter Weber, ki se je prav od srca zanimal za Mirka Lipiča ter ga skrbno šolal. Fantek je imel posebno nagnjenje za mehaniko. Ker je kazal željo, da bi študiral mehaniko, ga je dal v prakso v razna podjetja, nanosled pa ga je poslal v inženjersko šolo v Weimar na Nemskem. Tu se je najdenčka, ki je medtem že zrasel, posvetil proučevanju letalstva in avtomobilizmu. Sedaj Mirko Lipič pravkar končuje svoje študije v Weimarju. Toda medtem se je nemoženost stanja njegovega dobrotnika dr. Weberja tako poslabšala, da mu ne more več pošiljati sredstev za študije. Zaskrbljen weimarski šola še čaka na zaostala plačila. Vendar pa imata sedaj Mirko Linkeš in njegov dobrotnik dr. Valter Weber velike skrbi, ali bo mogel Mirko Lipič dovršiti svoje študije ali ne. Te skrbi pa niso znane samo najdenčku Mirku, ampak tarejo tudi mnoge druge dijake.

Kaj pravite?

V 30. šte. »Slov. Naroda« z dne 7. l. m. poročajo strokovni koncertni poročevalci »da o koncertu treh moških zborov, ki so peli na svečnici pri prireditvi Rdečega križa. Proti koncu zaprene med drugim le te besede: »Spominjam se, da je dan pred vojno mojster Hubud na višji ukaz moral pripravljati podoknico neki visoki avstrijski živini (podčrtal jaz) in je pri vajah za »Jadransko morje« prav iz kože uhal.«

Jaz se pa spominjam, da je tik pred vojno neki skladatelj - č zložil brez ukaza, iz samega navdušenja med drugimi pesmami tudi Avstriji, ki so jo tedaj vladale in upravljale one visoke avstrijske žirine, tisto »lepos:« »Doma moje Avstrija, ti biser vsega si sveta! In zate jaz živim, in zate jaz gorim.«

Kaj pravite sedaj o avstrijskih živinah?

★

Prejeli smo:

Z ozirom na Vaš članek v »Slovencu« z dne 10. l. m. pod »Kaj pravite?« Vam sporočamo naslednje:

Ni res, da je priredila v soboto dne 10. l. m. S(re)dnješolska O(rganizacija) Preporoda moškara v Trgoškem domu, pač pa S(tarejšinska) O(rganizacija) Preporoda (SOPreporoda), v kateri so članjani izključno sami absolvirani srednješolci, nekdanji člani S(aveza) J(ugoslovanskih) S(re)dnješolskih U(druženj) Preporoda v Ljubljani. V Ljubljani, 13. febr. 1934.

SOPreporoda v Ljubljani.

Koledar

Sreda, 14. febr.: Pepelnica, Valentin, muč. — Maj: ob 1.45; Herschel napoveduje mrzlo vreme.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl g. Pavel Ebner, hranilnični uradnik v pokopu. Pokopali ga bodo danes ob 15.30. Blag mu spomin! Žalostim naše sožalje!

† V ljubljanski bolnišnici je podlegla hudim opeklinam sedemletna posestnikova hčerka Pavla Laharnar iz Hotemeza pri Račečah. Hudo prizadetim staršem naše sožalje!

† V Pečah je umrl Janez Avbelj, cerkvenik župne cerkve sv. Jerneja. Opravil je vestno svojo službo celih 40 let in v službi ga je tudi zalotila smrt. Pred nedeljsko božjo službo 11. februarja jutraj se je zgrudil že blizu cerkve in je v bližini hiši izdihnil svojo blago dušo, star 72 let. Bog mu daj v miru počivati!

† Sv. Ana v Slovenskih goricah. Na svečnico po večernicah se je vračala tukajšnja posestnica Antonija Maierič proti domu. V bližini društvenega doma jo je nenadoma zadela kap in je obležala mrtva. Priskočili so ljudje in so jo skušali z umetnim dihanjem spraviti k zavesti, a ves trud je bil zaman. Rajna je bila znana kot dobra krščanska gospodinja in je bila povsod zelo priljubljena. Pogrešali jo bodo posebno reveži, katerim je bila prava mati. Svetila blagi pokojnici nebeska luč!

Naznanila

Liubljana

1. Občni zbor Pevske zveze bo v ponedeljek, 19. l. m. ob 10 dop v Rokodelskem domu.

1. Kino Kodeljevo. Drevi ob 8: »Brezbrizna Lucija« in »Kralj džungle«. Znižane cene.

1. Leonova družba sporoča, da se vsled nepredvidenih zadržkov ne bo vršilo predavanja, ki je bilo napovedano za drevi ob 8. Vršilo se pa bo to predavanje danes teden, t. j. 21. februarja ob 8 zvečer v verandni dvorani hotela Union.

1. Občni zbor krajevnega odbora »Jadranske Straže« bo jutri, 15. febr. ob 20 v restavraciji »Slamič«.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkocij ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Maribor

m Akademska Marijanska kongregacija ima danes v sredo ob 8 zvečer sestanek v frančiškanski kapeli.

m Občni zbor »Drave«, glasbenega društva železničarjev bo v nedeljo, dne 25. februarja ob 9.30 v Narodnem domu.

m Tretji zgodovinski večer bo v četrtek, 15. l. m. ob 20 v čitalnici študijske knjižnice. Poročal bo prof. Stanko Lapuh o Kremlju kot historiografu. Člani zgodovinskega društva vabljeni.

m Večer slovenske pesmi. Vzpored koncerta 16. l. m. v Kazini je naslednji: Čajkovsky: Kdor hrepeni kot jaz; Musorgsky: V kotu; Chopin: Pesem deklice; Dvořák: Ko me stara mati peti je učila; Novak: Gorska balada (poje gđ. Vedralova, spremlja g. Lipovšek). — Ravnik: Ciklus pesmi iz pesništva Zupaničev »Seguidilli« (poje g. Albin Živko, spremlja g. V. Živko).

† V Sv. Juriju v Slovenskih goricah je umrl Jožef Ferlinc, posestnik iz Pratinja. S pokojnikom je legel v grob zanesljiv krščanski in slovenski mož, ki je pomagal v dobi pred svetovno vojno orati slovensko in krščansko ledino v Slovenskih goricah. Bil je vnet sbojovnik blagopokojnega postanaka Roškarja, katerega je spremljal po številnih shodih in prireditvah. Rajni Ferlinc je bil stalen naročnik krščanskih listov. Zvestemu slovenskemu možu naj bo zemljica lahka!

† V št. Lovrencu pod Prazinom je umrla 80 let stara posestnica M. Vrečarjeva. Pokojnica je bila dobra krščanska mati in miroljubnega značaja in radi tega priljubljena pri vseh, ki so jo poznali. Darovala je tudi rada za svojo cerkev. Potrebnajne bo danes dopolne na šentlovenskem pokopališču. Naj v miru počiva.

Osebnosti

— G. župnik v št. Vidu na Planini, Jernej Vurkelc, je nevarno obolen in se svojim soproatom priporoča v molitev.

— Poroka. V Melkonogu so se v nedeljo, dne 11. februarja poročili: Gospod Andrej Zupanič, učitelj, in gđ. Pavla Dular ter gospod Ivan Zorc in gđ. Ana Jančar. Obema paroma želimo obilo blagoslova v novem stanju.

Ostale vesti

— Društvo »Dom slepih« v Ljubljani je kupilo v Škofji Loki grad, katerega bo v nekaj mesecih preuredilo v zavod za odrasle slepe obojega spola. Treba pa je najprej ugotoviti število onih odraslih slepih, ki želijo biti sprejeti v ta zavod. Prosilci naj se javijo in posloje svoje prošnje z navedbo rojstnih, družinskih in premoženjskih podatkov do 15. marca 1934 na naslov: Društvo »Dom slepih« v Ljubljani, Pred škofovo št. 12. Čas sprejema in pogoj bodo vsakemu prosilcu pravočasno naznanjeni.

— Skrb za onemoglo izseljence. V Jelsi na otoku Korčuli je »Savez organizacije iseljenika«, pri katerem je vključena tudi Družba sv. Rafaela, otvoril »Dom za ostarele in onemoglo izseljence«. Za reflektante iz dravske banovine je rezerviranih pet prostorov. Cela oskrba za osebo velja 450 Din mesečno. Potrebo so prevzelo sestre dominikanke. Bivši izseljenci, ki reflektirajo za oskrbo v navedenem domu, naj vložijo tozadevne prošnje, opremljene z dokazom, da so bili izseljenci, in da so v položaju plačati mesečno 450 Din na Družbo sv. Rafaela za varstvo izseljencev, Ljubljana, Miklošičeva št. 22 a.

— Mestno načelstvo v Mariboru razglasa, da poveljstvo dravske divizije v Ljubljani razpisuje za 20. februar licitacijo za dobavo drv, za 24. februar za dobavo premoga in lignita vsem garnizijam dravske banovine. Obojna licitacija se vrši v pisarni intendature ob 11 v Ljubljani. Pri tej pisarni kakor tudi pri mestnem vojaškem uradu, Slomškovi trg 11, so interesentom na vpogled vsi tozadevni pogoji.

— Učiteljsko društvo za okraj Dravograd je imelo dne 10. febr. svoje redno zborovanje v Breznem. Po obravnavi stanovskih zadev je bilo še dvoje predavanj. G. nadzornik Močnik je referiral o šol. vrstvih. Vsi, posebno še učitelji vrtinarji, so bili s tem predavanjem zelo zadovoljni in hvaležni za dana navodila. O Narodni odbrani pa je

Chopin: Nocturno c-mol in Scherzo h-mol, igra g. Lipovšek. — Škerjanc: Vizija; Gotovc: Mo-mački jadi; Lipovšek: Večer; Lajovic: Kaj bi gledal (poje gđ. Vedralova, spremlja g. Lipovšek). — Konjovič: Jugoslovanske narodne pesmi; Štrifot: Priho je cesarski pot, Polček leze, Hodi Minka, Micka bi rada Jurka došla. Duet iz opere Musorgskega: Boris Godunov (nojeta gđ. Vedralova in g. Živko, spremlja g. Lipovšek). Predprodaja vstopnic na običajnih mestih.

Celie

c Seja Vincencijeve konference bo drevi ob 8 v Domu.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Sreda, 14. febr.: »Gospodična«. Red C. Četrtek, 15. februarja: »Karijera kancista Vincika«. Red A.

Petek, 16. februarja: Zaprtlo. Sobota, 17. februarja: »Divji lovec«. Gostujeta Vika Podgorska in Hinko Nučič iz Zagreba. Na korist UGI.

Opera

Začetek ob 20.

Sreda, 14. febr.: »Viljem Tell«. Red Sreda. Četrtek, 15. februarja: »Mala Floramye«. Gostuje g. Dubajš iz Zagreba. Red Četrtek. Petek, 16. februarja: ob 15 »Seviljski brivci«. Dijaska predstava po globoko znižanih cenah od 5 do 15 Din. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 14. febr.: Zaprtlo.

Četrtek, 15. februarja ob 20: »Gospodična«. Red C.

predaval g. šol. upravitelj Gačnik. Pravilno je poudarjal, da mora biti vsak, ki hoče v te vrste, moralno čist in nacionalno zanesljiv. Čudno pa je, da so zborovanja vedno slabše obiskana.

— Sarajevski goljuzi z agrarnimi Obveznicami. Goljuzije z agrarnimi obveznicami, ki jih je nedavno odkrila sarajevska policija, so še vedno predmet zanimanja sarajevske javnosti. V zvezi z goljuzijami je aretirala več odvetnikov in višjih uradnikov in jih že oddala okrožnemu sodišču. Preiskovalni sodnik je odredil proti njim pripor, proti kateremu so se aretiranci pritožili, toda senat okrožnega sodišča je odlok preiskovalnega sodnika v celoti potrdil.

— Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih usedu (flexens-chuss) se uporablja naravna »Franz Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavne kanala.

— Mrtvec oživel. V vasi Nikinci blizu Rume se je te dni pripetil redek slučaj, ki je povzročil mnogo strahu. Posestnik Ivan Lergor je že dalj časa bolehal za neko notranjo boleznijo, radi česar je po telesu ohromel in tako oslabil, da ni dal od sebe nobenih znakov življenja več. Domači so bili povsem prepričani, da je Ivan mrtvec. Dali so ga obriti, ga umili in položili na mrtvaški oder. Kar naenkrat se je začel »mrtvec« gibati. Navzočni so se tega seveda tako prestrašili, da so vsi zbežali ven. Šele čez nekaj časa se je par moških opogumilo, da so šli pogledat v sobo. Ivan je bil res živ in je celo začel govoriti. Šele po dolgem času so domači pričeli verjeti, da je res živ.

— Vlagatelj mora dobiti od banke toliko, kolikor rabi za vzdrževanje. Sodišče v Vrhu je te dni izrekel zanimivo odločbo, ki posega v zakon o zaščiti poljedelcev, kateri je bil razširjen tudi na banke. Kapetan v pokopu Jakob Faul je tožil neko tamkajšnjo banko in zahteval, da mu iz njegovih vlog izplačuje mesečno 2000 Din, kolikor mu je potrebno za vzdrževanje. Pri razpravi se je ugotovilo, da ima tožilec dve vložni knjižici, eno na svoje ime, v kateri je 17.000 Din, in eno na ime svoje hčerke s 36.000 Din. Banka je trdila, da ima tožilec nepremičnino, iz katere se lahko vzdržuje. Izkazalo pa se je, da je omenjena nepremičnina last njegove žene. Sodišče je odločilo, da mora banka kapetanu vsak mesec izplačati 1012 Din. Ker pa je Faul tožil samo v svojem imenu in ne tudi v imenu svoje hčerke, se tiče izplačila samo denarja, ki je vložen na njegovo ime.

— Pri ljudeh, ki so pobiti, utrjeni, nesposobni za delo, povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica prosto kroženje krvi in zviša zmoglost za misli in delo. Vodilni kliniki dokazujejo, da je Franz-Josef« voda odlične vrednosti kot sredstvo za odprte črev pri duševnih delavcih, slaboživčnih in ženskah.

— Pes po enem mesecu prepoznal tatu. Iz Pančeva poročajo zanimivo zgodbo: O božiču je prišel k posestniku Franju Welkerju neznan človek in ga prosil, če vzame njegovega sina gimnazijca na hrano in stanovanje, za kar bi plačeval mesečno 800 Din. Welker je bil seveda ves vesel tega. On in njegova žena sta brž odšla v klet, da bi postregla gostu. Welkerjev pes si je neznanca dobro ogledal in po vseh predpisih ovohal. Ko pa sta prišla nazaj, neznanca ni bilo nikjer več. Z njim je izginila tudi denarnica s 1200 Din gotovine in še druge stvari. — Pred nekaj dnevi pa je Welker napregel konje in se odpeljal proti okoliš. S seboj je vzel tudi vse. Naenkrat je začul, da pes, ki je ves čas mirno tekel za vozom, divje laja. Pogledal je in videl, kako se pes z vso silo zaganja v nekoga človeka. Welker je takoj skočil z voza in poskusil odgnati vsa. To pa se mu ni posrečilo. Pes je še naprej skakal v neznanca in mu trgal obleko. Neznavec je prišel bežati, pes pa za njim. Naenkrat se je Welker spomnil, da se mu zdi neznanec obraz znan. Pohitel je za njim in ga pogledal v obraz. Takoj je spoznal v njem lopova, ki mu je o božiču ukradel 1200 Din. Pogledal je še njegovo roko, na kateri so manjkali trije prsti. Tako roko je imel tudi božični tat. Tedaj je šel on začel pomagati psu in skupno sta obvladala tatu. Izročila sta ga orožništvu, kjer je tat sicer tajil tatvino, toda orožništvo je verjelo Welkerju in njegovemu psu in je tatu izročilo sodišču.

— Mati izpostavila dete v cerkvi. V kapelici sv. Martina v Zagrebu so te dni porodne našli na neki klopi moško dete, staro 2 do 3 mesece, zavito v cunje. Dete je našla neka gospa, ki je takoj obvestila policijo. Policija je otroka oddala v otroški ambulatorij in obenem začela poizvedovati za materjo.

— Pri zapeki. mošnjah pri prehavi. goretiel v želodcu, krvnih navalih, glavobolu splošni slabosti vzemite jutraj na tešče kozarec »Franz Josefove« grenčice

Sv. Lovrenc na Pohorju

Zadnja nedelja je potekla v znamenju belega sporta. Nad vse agilni smučarski klub Lovrenc je pod vzornim vodstvom predsednika g. Boldina Eriha to zimo že spet priredil zelo zanimivo in težko tekmo v smuku s startom na Pesku (1382) ter ciljem v trgu Sv. Lovrence (492). Proga, ki je bila dolga okrog 15 km, z višinsko razliko 890 m, je bila zelo lepo speljana, za kar gre hvala tehničnemu vodstvu, ki je v večjih rokah g. Krambergerja, vnelega smučarja in favorita klubove skakalnice. Startalo je 20 tekmovalcev, izmed katerih so štirje izstopili, deloma radi poškodbe smučk. Rezultati lepo uspele tekme so bili naslednji: 1. Vodenik Emil (MSK) 505. 2. Karničnik Lojze (SKL). 3. Volter Kristi (MSK). Vsestransko zelo delavni odbor SKL, ki je to zimo prav vzorno organiziral že 5. tekmo, je tudi sedaj svojo nalogo izvrstno rešil. So pa tudi smučski tereni v neposredni okolici trga za raznovrstne smučke privedite naravnost idealni. Vse zimo je uporabljala tudi klubova skakalnica, katero namerava klub to leto temeljito popraviti in podaljšati tako, da bi se v bodoče tudi pri nas lahko vršile večje prireditve. Če že ne zaenkrat državne, pa vsaj zvezne ali podzvezne tekme.

Kotlie

Na pustno nedeljo popoldne so priredili domačini tekmo v sankanju. Tekme se je udeležilo 27 moških in 10 žensk. Proga, ki vodi od Janeta v Kotlie, je dolga blizu 4 km in je v resnici prvovrstna. Najboljše se je izkazal Zdob Franc, po dom. Rožanek, ki je prevzoil progo v 5 minutah in 24 sekundah. Pri ženskah pa je zavzela prvo mesto Gostenčnik Štefka, p. d. Janetova, ki je rabila 4 minute 44 sekund na skoraj 1 km krašji progi. Med najboljšie sankalce se je razdelilo 15 lepih nagrad. Da so bili kanoni, ki so privzeli zadnji na cilj, tudi obdarovani, se razume samo po sebi. To pa je vzbudilo največ smeha. Tako razvedrilo, posebno na pustno nedeljo, pozdravljamo.

ŽULJI

Če so Vaše noge občutljive, če Vas žulji bodejo, grizejo in pečejo, dodajte vodi Saltrat Rodell, dokler ne dobi videz mleka. Ko pomočite noge v to mlečno kopeč, se bo izločil kisik, ki je nosilec zdravilnih soli, prodril bo v znojnice, zdravec in umirjač kože in kožno tkivo. Žulji Vas ne bodo več grizli in pekli. Krvni obtok bo popolnoma obnovljen in občutili se boste prijetno in zadovoljno. Žulji se bodo omečili v veliki meri, da jih bo mogoče popolnoma odstraniti s korenino vred. Odrgnjena mesta se bodo zacelila, otekline pa bodo splahnele. Lahko boste nosili čevlje za celo številko manjše, kakor poprej.

Saltrat Rodell se prodaja povsod v strokovnih prodajalnah z našim jamstvom. Njegova cena je zelo zmerna.

Pluj

Pekovska zadruga v Ptuj, ki obsega razen ptujskega, tudi politična okrajna Ljutomer in Murska Sobota, je imela v ponedeljek 12. l. m. svoj redni občni zbor, ki je bil prav dobro obiskan. Ker je zadruga predsednik Tomaž Lozinšek pred nedavnim umrl, je zbor vodil podpredsednik g. Fürthner iz Ptuja. Obrtna zbornica je bila zastopana po veletrgovcu Milku Senčarju, iz Maribora pa sta bila navzoča tajnik obrtne okrožne zveze Novak in podpredsednik mariborske pekovske zadruge Kovačič iz Zagreba sta na občni zbor dopotovala generalni tajnik pekovske zveze v Zagrebu Bašič in zastopnik zagrebških pekov Rukavina. Poslednja sta obirno poročala o važnosti organizacije in nameravani ustanovitvi centralne zveze za celo državo in njenega strokovnega glasila »Peka«. Zela, sta, posebno Bašič, za svoja temeljita in strokovna izvajanja, splošno priznanje. Po poročilu tajnika in blaginika se je odobril računski zaključek za leto 1933 in znaša zadržno premoženje nad 7000 Din. Proračun za tekoče leto predvideva 1200 Din dohodkov in 1080 Din izdatkov. Doklade se zvišajo in skor pri onih pekovskih mojstrih, ki zaposlujejo do 2 pomočnika, od 50 na 120 Din letno, pri onih pa, ki zaposlujejo nad dva pomočnika, od 50 na 150 Din. Zvižanje proračuna se utemeljuje z reorganizacijo zadruge in pristopitvijo k centralni zvezi; nadalje se je zvišal tudi honorar za zadrugnega tajnika. Oni zadrugni člani, ki svoje neudeležbe pri obč. zboru ne opravičijo, se kaznujejo z globo 40 Din. Pri volitvah v odbor je bil izvoljen za predsednika pekovski mojster Lašič.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 14. februarja: 12.15 Reproduciran klavirski koncert. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, Donski kozaki v reproducir. glasbi. 18.00 Komorna glasba. Radio kvintet. 18.30 Radio orkester. 19.00 O socialni vzgoji (dr. Stanko Gogala). 19.30 Literarna ura: Zofija Narkovska (Marica Bartolova). 20.00 Prenos opere iz Ljubljane; v odmoru: Čas in poročila.

Četrtek, 15. februarja: 12.15 Reproduciran orkestralna lahka glasba — (12.45 Poročila — 13.00 Čas, slavni pevci (plošč) — 18.00 O lepi knjigi (Podbevšek) — 18.30 Srbohrvaščina (dr. Rupeš) — 19.00 Pogovor s poslušaleci (profesor Prezelj) — 19.30 Ob 130-letnici Karadjordjevo vstaje. Govori ravn. dr. Tavtes. — 20.00 Prenos iz Belgrada — 22.00 Čas, poročila, Radio-jazz.

Drugi programi:

Sreda, 14. febr.: Belgrad: 16.30 Vokalni koncert. 19.00 Radio-orkester. 20.00 Prenos opere iz Ljubljane. — Zagreb: 20.00 Prenos opere iz Ljubljane. — Dunaj: 19.35 Letni časi (oratorij Haydna). 22.35 Večerni koncert. — Budimpešta: 16.00 Koncert. 19.30 »Tosca« (opera Puccinija). Milan-Trst: 17.10 Pevski koncert. 20.00 »Vijolica z Montmartra« (oper. Kalmana). — Rim: 20.00 Prenos opere. — Praga: 17.35 Violinska glasba. 20.05 Simfonični koncert. — Varšava: 20.15 Komorna glasba. — Vsa Nemčija: 19.00 Prostor ob stroju (delavec št. 602). — Monakovo, Lipsko. Vratislava: 9.10 Pevski koncert.

Četrtek, 15. februarja: Belgrad: 20.00 Vokalni koncert — 20.30 Koncert kraljeve garde — Zagreb: 20.00 Prenos iz Belgrada — Dunaj: 17.15 Solistični koncert — 19.35 Koncert dunajskih filharmonikov — 20.20 Dunajski simfoniki — Budimpešta: 21.10 Ciganska glasba — 23.00 Koncert opernega orkestra — Milan-Trst: 20.30 Prenos opere. — Rim: Simfonični koncert — Praga: 20.10 Ruske pesmi — 20.30 Iz zgodovine narodnega gledališča. — Varšava: 20.00 Orkestralni in vokalni koncert. — Vsa Nemčija: 19.00 do 20.00 Mala večerna glasba — Monakovo: 21.00 Tassilo in Luitberga (drama) — Vratislava: 21.10 Ura ljudskega plesa. — Lipsko: 21.10 Robert Giscard (dramatičen fragment).

Vaša spalnica bode izgledala kakor iz trdega lesa, če jo pustite prepleskati v poljubni lesni imitaciji pri

Martine, Černe & Co, družba z o. z.
Telefon 2814 Ljubljana Vošnjakova 8

Singapore - oporišče najsilnejše mornarice

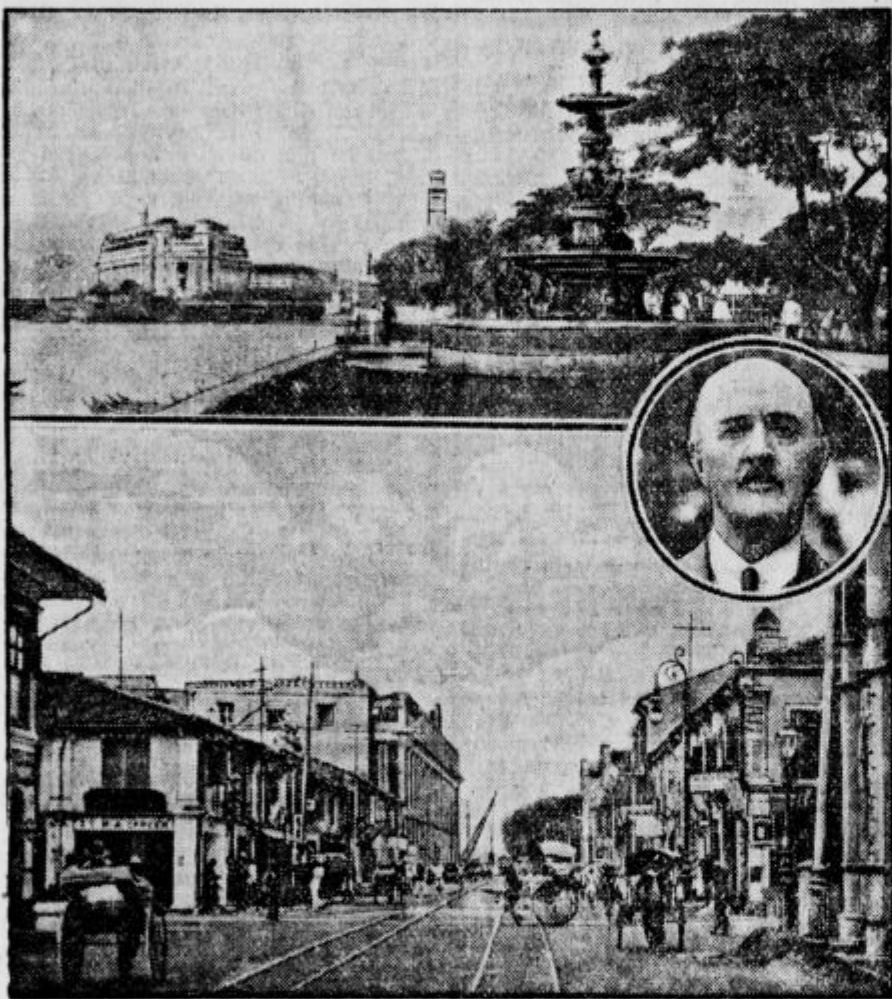
Oči politikov in strategov so bile te dni obrnjene v znano pristanišče Singapore. Tam se je na angleški križarki »Kent« vršila konferenca poveljnikov angleške mornarice, o kateri seveda niso znane podrobnosti. Eno pa je danes že gotovo, da so se poveljniki še vedno najmočnejše mornarice na svetu posvetovali o vojni nevarnosti na Daljnem vzhodu, obenem o potrebi, da se Singapore izpremeni v veliko trdnjavo. Pravijo, da so se admirali, ki so predstavljali Avstralijo in Novo Zelandijo, vračali s konference z zadovoljstvom. To dokazuje, da so si bili vsi angleški admirali edini v tem, da je treba okrepiti angleško postojanko v Singapuru. Singapore je izredne važnosti za Anglijo, ker veže Veliko Britanijo z dominijoni v Tihem oceanu. Anglija je prišla do spoznanja, da je zanjo Singapore prav tako velike važnosti, kakor Gibraltar ali pa Sueski prekop. Od tu lahko Anglija obvlada Indijski ocean in s tem tri četrtine vseh angleških kolonij. V tem okrožju žive tri četrtine prebivalstva, ki je pod nadzorstvom velikega angleškega imperija.

Dan za dnem režejo to morje angleške ladje, polne najrazličnejšega blaga. Vsak dan privozijo tod mimo blaga v vrednosti 160 milj. funtov šterlingov (funt je vreden okoli 250 Din). S teh obali dobiva Anglija 97% svojega čaja, 97% svoje jute, 96% cinka, 90% gumija, 89% volne, 77% prediva, 76% mangana, 63% riža in 50% sira in masla. Nadalje prihaja s teh krajev na Angleško zmrazjeno meso, jedilna in industrijska olja, kakor tudi bencin.

Kdor bi Anglijo zadel na tej točki, bi ji torej zadel smrtni udarec. Anglija ne more tega vodovja braniti edino z oporiščem Malte, ki je oddaljena za 30 ur morske plovbe. Zato si je izbrala zdaj za novo obmorsko oporišče Singapore, ki ima poleg vsega izredno ugodno lego. To je edino vojno pristanišče, s katerega lahko odpluje udarna mornarica proti Angliji in Novi Zelandiji, da bi lahko v primeri vojne pomagala

tema dominijonoma proti sovražniku. Poslej Anglija tudi nima nobenega oporišča, iz katerega bi lahko branila svojo posest na vzhodu. Zato so admirali določili, naj se tu izgradi najmodernejša pristaniška trdnjava.

Ob severni obali Singaporea je morska ožina, ki loči mesto od države z domačim prebivalstvom Johore, ki leži na celini. Ta ožina je široka komaj nekaj sto metrov. Čez njo bodo napravili velikanski jez. Postavili bodo ladjedelnice, skladišča in druga poslopja. Delo je že v teku. Na tisoče kulijev dela vsak dan po 12 ur. Daleč naokrog so postavili žične ovire, da ne more v bližino nikdo, do katerega nimajo Angleži zaupanja. Kmalu bo zgrajen velikanski dock, ki bo lahko sprejel največje vojne ladje. Drugi manjši dock je že dovršen. Tudi temelji drugih velikih stavb že stojijo. Angleška vlada je določila za oporišče znesek 7.750.000 funtov. K temu prispevajo tudi Nova Zelandija, Hongkong in Malajske države. V glavnem bodo oporišče tvorile ladjedelnice in velikanske zaloge. Prave trdnjave tu ne bodo gradili, ker ne bo Singapore toliko trdnjava, v katero naj bi se zatekale ladje v nevarnosti, temveč oporišče za popraviljanje ladij in zalaganje živil. Tu bodo stali tanki za olje in skladišča za živila, s katerih bodo Angleži lahko založili svojo mornarico. Angležem ni zadostoval samo sedanji dock, ki lahko dvigne ladjo 10.000 ton, temveč prav te dni so privlekli iz Anglije še ogromnejši dock. Kakor že rečeno, je v teku gradba tretjega ogromnega docka. Letališče je že davno dovršeno. Tu je glavno oporišče za navadna letala, kakor tudi za morská letala. Zdaj gradijo pomol, ki bo dolg 700 m in ob katerem bodo lahko pristajale velikanske oklopnice. Drugi pomol bo za razlaganje municije in živil. Ob njem bodo postavili primerna skladišča. Nadalje gradijo velikansko električno centralo, bolnišnice, vojašnice in skladišča za municijo.

Dve slike iz mesta Singapore, ki zapira progo proti Malaki in je torej izredne strateške važnosti. V krogu: maršal lord Alby, ki je v svetovni vojni zasedel Palestino. Pod njegovim vodstvom je bila na križarki »Kent« konferenca angleških admiralov in generalov v Aziji in Avstraliji. Obravnavali so politična in vojaška vprašanja v vzhodni Aziji. Sklenili so, naj se Singapore izpremeni v veliko trdnjavo. Vprašanje utrditve Singaporea se že vleče vsa povojna leta.

Misijonar žrtev železniškega atentata

Iz Švice poročajo: Dne 14. decembra 1933 je zapustil dr. Evgen Imhof, apostolski prefekt v Cicikarju (Mandžuriji) materno hišo misijonarske družbe Betlehem v Immenseeju, da bi se preko Amerike in Japonske vrnil skozi Mandžurijo na svojo misijonsko postojanko. Dne 19. januarja smo sprejeli od proprefekta v Cicikarju presunljiv telegram: »Misijonar na povratku v Nahaetze pri železniški katastrofi — mrtev.«

Šlo je za železniški atentat na transibirskega ekspres, o katerem so poročali časopisi, da se je zgodil kakih 30 km za Harbinom. Po poznejših brzojavnih sporočilih proprefekta Hogenbollerja sta truplo in prtljaga ponesrečenca razen ure, zgorela. Tudi japonski konzul v Bernu je potrdil to sporočilo. Sopotniki pravijo, da so videli, kako so roparji msgr. Imhofa najprej ustrelili, njegovo truplo pa je potem v gorečem vagonu zgorelo. Proprefekt je takoj odpotoval na kraj nesreče in bo gotovo sporočil podrobnejše vesti o tem žalostnem dogodku.

Dr. Imhof je bil rojen v Badnu, škofija Basel in je že od leta 1924 deloval na Kitajskem, od leta 1927 v Mandžuriji; leta 1931 ga je sv. oče imenoval za prvega misijonskega prefekta v Cicikarju. Izredno procvtanje tega misijona je v glavnem njegovo delo. Ustanovil je med drugim katoliško gimnazijo, ki jo obiskujejo sinovi najvišjih državnih uradnikov, zgradil je veličastno katedralo sv. Mihaela v Cicikarju.

Z njegovo ostarelo mamico, z njegovimi brati in sestrami, in z njegovimi sobratji žalujejo tudi vsi pravi misijonski prijatelji, ker vedo, da je prerana smrt požrtvovalnega prefekta zadala misijonstvu hudo rano. Toda pšenično zrno mora umreti, da lahko rodi nov sad!

Zlato in avtomobilski rekord v puščavi

Te dni se dvigneta na polet v srce Afrike dve osebnosti, ki sta znani po vsem svetu, da bi poiskali nov rekord... To sta avtomobilski kralj Malcolm Campbell, prvi dirkač na svetu, in slavni avstralski letalec Alan Cobham. Letalo bo vodil ta slavni letalec. Krenilo bo naravnost v puščavo Kalahari, o kateri gre glas, da hrani med svojim peskom velike množine zlata. Toda Campbellu in drznemu letalcu ni toliko za zlato, o katerem je nastalo toliko pravljic, kolikor za načrt, da bi se sredi puščave postavilo letališče, ki bi bilo izredne važnosti za letalsko zvezo z Afriko. Poleg tega bosta poiskala trdna pečena tla, na katerih bi

rad Campbell zboljšal svoj svetovni rekord. Campbell je namreč vozil že z hitrostjo 435 km na uro. Za avtomobil je to vsekakor dovolj.

Bogve, ali se bosta raziskovalca srečno vrnila. Kalahari je puščava, kjer sploh ne žive ljudje in kjer ni vode. Cobham je odredil, da mora biti ob robu puščave stalno pripravljeno letalo z zalogo živil in vode. V primeri, da bi raziskovalca rabila pomoč, jo bosta poklicala z radijskim aparatom. Letalec Cobham ima v tej zadevi že mnogo izkušenj; saj je moral nekoč zasilno pristati v Sahari, kjer je ostal brez vode 36 ur.

Za časa revolucionarne nevarnosti so bile pripravljene v Parizu tudi kolonijalne čete. Naša slika nam kaže takšno četo, ki je bila tudi ponoči v stalni pripravljenosti.

Dr. Dollfuss, avstrijski kancler se je vrnil iz Budimpešte in že so ga čakala doma nova presenečenja. Na sliki dr. Dollfuss, poleg njega Gömbös, madjarski ministrski predsednik.

Krojaška kritika je neusmiljena

Najboljši londonski, newyorški in hollywoodski krojači so objavili častno listo desetih, na zemeljski obli najlepše oblečenih mož. Na prvem mestu je lord Westmorland, na drugem britski prinč George, in na osmem sir Austin Chamberlaine. V listi ni nobenega Francoza. Krojači trdijo, da »se Francozi ne znajo oblečiti«. Poleg tega so zavrnili več dosedanjih modnih junakov z britskim prestolonaslednikom na čelu. Smatrajo, da ni vreden častnega priimka »modnega kralja«, ki sta ga zaslužila njegov oče in ded. Krojači ogorčeno pišejo, da večkrat nastopa prinč v javnosti v slabo zlikanih hlačah, katerih guba ni bila nikoli obnovljena, od kar so zapustile hlače mojstrovo delavnico. Pri kopanju v Biarritzu se je oblačil prinč Waleški kakor je naneslo. Večkrat je imel poleg rjavih hlač siv suknjič ali narobe. Naposled kaže »vsake obsodbe in graje vredno ljuhezen do določenih oblik, ki jih izdelujejo za francoske kmete in ribiče. To je bilo preveč tudi za najbolj širokogrudno strpnost,« sklepajo ogorčeni krojači.

Gospod profesor, zdravnik je tu. Zdaj nimam časa; povej mu, da sem bolan.

Preberi ta jedilni list. Krasna ortografija. Dobro, naročimo dve porciji.

Bogovi so potolaženi

Novorojeni japonski prestolonaslednik je prejel okoli novega leta ime Akigito, kar pomeni »prosvitljena naklonjenost«. Znanstveniki so ga poiskali v starinskih knjigah in ugotovili njegovo zvezo z naklonjenimi ozvezdji. Dolgi šintojski obredi, ki so se pričeli ob 11 dopoldne v navzočnosti vseh cesarskih princev, so se zaključili s tem, da je podelil mikado osebno sinu novo ime. Popovi iz trdnjav so obvestili prebivalstvo, da so prestolonasledniku dali ime. Nad en milijon ljudi z japonskimi zastavicami v rokah je šlo v sprevedu skozi Tokio. Zvečer so priredili bakljado 500.000 udeležencev svetovne vojne. Japonska je nepopisno vesela, ker je imel cesar poprej samo tri hčerke. Ljudstvo se je balo, da bo prastara dinastija izumrla in tolmačijo to dejstvo z maščevalnostjo užaljenih bogov. Cesarjev brat je namreč omožil hčerko japonskega poslanika v Londonu, dasi ni bila princesa. S tem je prelomil izročilo in bil očitno kaznovan; saj ima samo hčerke.

Kakšnega spola je jajce? Za to zvemo šele, ko zleze iz njega piščica, gospod učitelj.

Povzročilca malarije (plasmodium malariae) je prvič videl leta 1843 Klenke, toda šele leta 1880 je Lavarán ugotovil, da povzroča malarijo.

Kjer ni revolucij!

Slavni kvartet drsalcev na ledu v St. Moritzu. Od leve proti desni: avstrijska drsalka Fritzl Burger, nadalje Ungar Wadas, Maxy Herber in Dunajčan Erdős, ko gledajo smučarske skoke.

Policija v oklepkih

Ali si moremo misliti, da bo policija nosila oklepe? Po ulicah bodo hodili pravi srednjeveški vitezi?

No, tako hudo ne bo. Oklepe bo policija nosila pod obleko. Zaenkrat se to ne bo zgodilo pri nas, temveč v Ameriki, odkoder prihajajo vsa moderna čuda. Ubogi policaji! Oklep bo zelo težak in v njem se ne bodo kaj lahko premikali. Poleg tega bodo oklepi upravo mesta Chicago, ki si jih hoče nabaviti, stali po 50 dolarjev. Toda mestni očetje so radi pristali na te stroške, samo da bi obvarovali stražnike pred krogliami tolovajev, ki jih je še vedno mnogo.

Mar ne veš

da je v preteklem letu radi avtomobilskih nezgod v Združenih državah umrlo 29.900 ljudi, da so v Tutankhamenovem grobu našli bodalo, ki ga smatrajo za najstarejše;

da so Indijanci v Južni Ameriki že pred stoletji znali pridobivati strupene pline in sicer iz žganega španskega popra. Plin so uporabljali v boju proti nasprotnemu taboru.

da so že pred 3000 leti v Mandžuriji rabili premog za kurjavo;

da je prebivalstvo Indije v času od 1921 na 1931 naraslo za 34 milijonov ljudi;

da so našli prvo knjigo o umetnosti zdravljenja živali, pisano na lončene tablice, v sirskelem mestu Ras Šamra, na teh tablicah je tudi navodilo za zdravljenje konj;

da dobro kosilo dvigne zalogo toplote v človeku tudi za 40%;

da morska voda vsebuje 34 različnih elementov.

Sport

Mednarodni table-tenis turnir v Grazu

Lepi uspehi Jugoslovancev.

V nedeljo se je zaključil v Grazu velik mednarodni table-tenis turnir, združen s trojstevnim Graz-Ljubljana-Zagreb. Ljubljano sta zastopala na tem turnirju Mirjana Denes in Nagy, ki sta sodelovala tudi na turnirju za prvenstvo avstrijskih alpskih dežel, za Zagreb so pa startali Heksner, Maksimović in Stanković. Jugoslovanski igralci so v vseh disciplinah zmagovali in predvedli igre, ki je zadivila gledalce. Kritika graškega časopisa se izraža o naših igralcih zelo pohvalno.

Kot prva točka turnirja se je vršil dvomatch Zagreb-Graz, kjer so Zagrebčani z lahkoto odpravili nasprotnika 5:0. Z istim rezultatom je nato Ljubljanska reprezentanca premagala graško, ki je nastopila v postavi Kirchner, dr. Jentl, dr. Grasseck. Srečanje med Zagrebom in Ljubljano je končalo z rezultatom 4:1, ki je previsoko izraženo in gre predvsem na rovaš Denesa, ki je v tem dvomatchu zelo slabo zaigral. V prvenstvu avstrijskih alpskih dežel je zasedel prvo mesto Heksner, kateremu sledi Denes in Nagy Double gospodov je prinesel zopet mnogo jugoslovanskemu paru Heksner-Nagy, pred parom Denes-Maksimović.

Po končanem turnirju je pozdravil jugoslovanske igralce v imenu štajerske zveze g. dr. Striefl, kateremu se je zahvalil v imenu jugoslovanske zveze g. Nagy. Turnir je priredil Akademski športni klub, ki je pri tej priložnosti imenoval g. Nagy-a za častnega člana kluba.

Tekmovanje v slalomu za prvenstvo GZSP

Znidar Emil, ASK Gorenjec, Jesenice, prvak GZSP v slalomu

Veliko zanimanje je vladalo za to tekmo med gorenjskim športnim občinstvom, zlasti med jeseniškimi. Kdor je imel »dileco« ali sanke, je že navsezgodaj odšel v Črni vrh, kjer je bila izpeljana proga, ki je bila zelo težka in je zahtevala od tekmovalca mnogo tehničnega znanja. Dolga je bila 700 metrov. Prijavljenih je bilo 32 tekmovalcev, le žal, da ni bilo Heima in Pračka, s čimer bi se zanimanje za tekmo še povečalo. Kakor se je splošno pričakovalo, si je osvojil prvo mesto znidar Emil, ki je za Heimom in Pračkom brez dvoma najboljši tehničar. Rezultati: 1. Znidar Emil, ASK Gorenjec, Jesenice, 3:41.3; 2. Zupan Ivan, SK Bratstvo, Jesenice, 4:13.8; 3. Čelešnik, TK Skala Jesenice, 4:15.4; 4. Trajnik, Sokol Javornik, 4:24.5; 5. Sitar Lado, TK Skala Jesenice, 4:30.

Omeniti bi bilo še juniorja Bruna Kleina, ki je tekmoval izven konkurence ter se plasiral takoj za Znidarjem s časom 3:51.1. Ob 17 je bila v kolodvorski restavraciji razdelitev daril.

Slovanske smuške tekme v Zakopanih

Višek tekmovalstva na letošnjem vseslovenskem prvenstvu so dosegli nedeljski skoki. Kakor marsikdaj, tako so bila tudi toplota presenečenja. Pri skokih, na katere smo največ računali, nismo dosegli onega, česar se je pričakovalo in splošno mislilo. Je pač tako pri tekmah. Kadar boš najbolj sigurno dobrega uspeha v kaki športni panogi, tedaj ti kaj rado spodleti. No in tudi naši fantje se niso v skokih tako plasirali, kakor smo vsi z gotovostjo računali. Konkurenca je bila res izredno ostra, vendar ni nihče pričakoval, da se bo naš najboljši na 21. mesto plasiral. V kolikor se da sklepati iz golih števil, je k temu neuspehu mnogo pripomogla tudi skakalnica. Bilo je mnogo padcev in naš Palme je z najdaljšim skokom 56.50 m zasedel — kakor že omenjeno — šele 21. mesto.

Tekmi je prisostvoval tudi predsednik poljske republike g. Mošicki. Prvo mesto je zasedel Norvežan Nils, ki je skočil 71 m, drugi je bil Poljak Bronislav Čeh s skokom 66 m, tretji Čehoslovak Lukeš z 58.50 m. Najdaljši skok 74 m je dosegel Poljak Maruszczak, a se je plasiral vsled padca šele na 8. mesto. V slovenskem prvenstvu je na prvem mestu Poljak Čech, drugi je Čehoslovak Šimunek, tretji pa Poljak Maruszczak.

Mariborska zimskosportna podzveza

razpisuje pod pokroviteljstvom bana Dravske banovine g. dr. Drago Marušiča smučarsko tekmo v teku in v skokih za prvenstvo Dravske banovine in Mariborske zimsko-sportne podzveze v dne 24. in 25. febr. v Mariboru, v slučaju neugodnih snežnih razmer na dne 25. febr. na Pohorju (Klopni vrh in Winterjeva koča na Pesku). Najlažji dostop od žel. postaje Fala preko Klopne vrha, Sv. Lovrenca na Pohorju ali Slov. Konjice. — Tekma v Mariboru se izvede v istih propozicijah kot je bilo v razpisu za dne 27. in 28. januarja 1934. Tekma na Pohorju v sledeči propoziciji:

Tekma na daljavo 18 km dne 25. febr., start na Klopni vrhu ob 8. uri Pesek. — Skakalna tekma na skakalnici pri Koči na Pesku 25. febr. ob 13. Prvenstvo Dravske banovine doseže najboljšo moštvo onega društva, ki ga sestavljajo 4 tekmovalci, verifikirani pri JZSZ, prvenstvo Mariborske zimskosportne podzveze doseže najboljši posameznik, ki tekmuje v kombinaciji, razen tega se še posebej oceni tek in skok. Vsak tekmovalček mora imeti za 1. 1934 vidirano tekmovalno legitimacijo. Prijavnina 5 Din. Prijave do 24. febr. na MZSP Maribor. Trstenjakova ulica 6 II., ali dne 24. in 25. febr. t. l. na mestu starta. Za 27. in 28. jan. 1934 dopolne prijave veljajo tudi za novi termin. Vsi prvo, drugo in tretje plasirani prejmejo častna darila.

Vodstvo tekme bo razdelilo tekmovalce v posamezne kategorije. Zvebanje 24. febr. Vsi tekmovalci morajo biti na Klopni vrhu dne 24. febr. t. l. do 20. Razglasitev rezultatov ter razdelitev daril v nedeljo 25. febr. ob 20 v dvorani hotela »Orel« v Mariboru, ob tej priložnosti se razdelijo tudi darila Motoskičevina z dne 21. jan. 1934. Službo božjo opravi Aljažev klub na Klopni vrhu. Prvotno razpisana tekma za 27. in 28. jan. v Mariboru se je morala preložiti na novi termin, t. j. 24. in 25. febr. V slučaju da snežne razmere v Mariboru ne bodo dopuščale izvedbo tekme, se bo ista preložila

na Pohorje, kar bo objavljeno v časopisih: Slovenec, Jutro, Večernik, Mariborers Zeitung, Jutarnji list in Novosti v dne 20. ali 21. februarja 1934. — Za Mariborsko zimsko-sportno podzvezo: Parma Bruno, s. r., predsednik.

Službene objave Ljubljanske podzveze J. S. Ž. S.

Upravni odbor podzveze sporoča vsem podzveznim klubom sklepe redne glavne skupščine zveze, ki se je vršila dne 21. januarja v Zagrebu. — Vpisna rednih članov znaša odslej 50 Din ne glede na število prijavljenih sekcij. Člana rednih članov je določeno na 100 Din, ne glede na število vključenih sekcij. — Hazenska in lahkoatletska sekcija pri zvezi se ukine. Vse posle bo upravljal odslej upravni odbor sam. — V veljavi ostanejo še nadalje vsi slovenski hazenski pravilniki in pravilniki JLAS. Podzveze morajo izdelati do 1. aprila za vse te pravilnike nove osnutke, ki bodo predloženi bodoči glavni skupščini v sprejem. — ZHS ostane še nadalje razpuščen. Njegove posle bo upravljal upravni odbor, posle sekcij pa upravni odbori podzvez. — Novi upravni odbor mora ukreniti vse potrebno, da se dovoli srednjošolski mladini udeleževanje v športnih organizacijah, dalje da zagotovi hazenskim polovično vožnjo, kadar potujejo k tekmam, da se vnesajo v program balkanijad tudi ženske discipline, da se čimprej organizira samostojni zbor lahkoatletskih sodnikov in da začne takoj s pripravi za našo udeležbo na svetovnih ženskih igrah v Londonu. — Verifikacija atletični bodo izvajale v bodoče podzveze.

Za leto 1934 se določijo tele atletske prireditve: 18. marca gozdni tek 2000 m za prvenstvo podzveze, 8. aprila gozdni tek 200 m za prvenstvo Jugoslavije v Ljubljani, 20. in 21. maja prvenstvo Jugoslavije za družine (sistem določijo sodelujoči klubi). Prvenstvo Jugoslavije za podzveze se vrši 14 dni pred svetovnimi igrami v Londonu. To tekmovalstvo bo izbirno za sestavo naše državne reprezentance, ki naj nastopi v Londonu. Tekmovanje bo v Zagrebu, 16. september je rezerviran za dvomatch Ljubljana-Zagreb. Klubi morajo javiti lastne klubске prireditve zvezi najkasneje do dne 1. marca. V krajih, kjer sta dva ali več atletskih klubov, se ne smeja vršiti na en dan dve lahkoatletski prireditvi. — Sedež ZHP se prenese zopet v Zagreb, v Brodu pa se osnuje Brodska podzveza. Klubom v Varaždinu se dovoli, da se prostovoljno odločijo za Zagreb, oziroma Ljubljano. Prav tako se dovoli novogradiškemu klubom, da se odločijo za Zagreb ali Brod. — SK Srijemac v Zagrebu se črta iz rednega članstva zveze. Na njegovo mesto se sprejme hazensko društvo Srijemac-Zagreb. — Tekme za državno prvenstvo se bodo igrale pod istimi pogoji kakor lani, sistem pa se menja, tako da se igrajo te tekme v dveh ligah in sicer v zapadni, v katero spada klub ZHP in LHP, ter v vzhodni, v katero spada klub Brodske HIP in BHP. Iz vsake podzveze igra prvo in drugoplasirani klub po sistemu na točke. Zmagovalca obeh lig igra med seboj tudi po sistemu na točke. — Na vse verifikirane hazenašice in atletinje se uvede glavarina in sicer 1 Din letno. Verifikacijska taksa za atletinje in hazenašice se določi na 8 Din. — Oficijsko službeno glasilo zveze je v bodoče Sportek list, ki izhaja v Zagrebu. Dosedanji urednik zveze g. Dragi Jovanović je bil izvoljen za častnega predsednika, Cuvaj Bogdan pa za častnega člana zveze.

Smučarska propagandna tekma v Šmartnem na Pohorju

Na lepih terenih vzhodnega Pohorja se je vršila v nedeljo 11. februarja propagandna tekma. Udeležilo se je mnogo tekmovalcev in med njimi tudi par »kanonov«, ki pa so tokrat žalibog odpovedali. Predvsem je iznenadil Puh Valter, ki se je pri tej tekmi plasiral na prvo mesto pred mnogimi drugimi favoriti.

V skupini seniorjev jih je tekmovalo 20, v juniorski pa 14. Seniorske proga je merila 16 km in je bila precej težavna, ker je imela mnogo vzponov in je bila tudi drugače izpeljana po norveškem sistemu. Mnogo lažja je bila juniorska v dolžini 7 km.

Rezultati v skupini seniorjev so sledeči: 1. Puh Valter, 1. SSK Maribor 1:13.30; 2. Koren Alojz, SPD Šmartno 1:14.55; 3. Kapun Franc, Sokol v Šmartnu 1:17; 4. Eric Franjo, Sokol Ruše 1:18.25; 5. Fregel Franc, Sokol Ruše 1:23.55; 6. Čeh Teodor, SK Concordia Zagreb 1:25.35.

V juniorski skupini: 1. Robar Božidar, Sokol Pragersko 44; 2. Lopič Jože 45.23; 3. Kokanja Vlado, MSK Maribor 45.30.

Organizacija tekme je bila brezhibna. Tekma se je vršila pod pokroviteljstvom SPD Slovenska Bistrica, ki so ga zastopali dr. Jagodič, dr. Žnidaršič, Attems in inž. Souvent. Bila je zgolj v propagando za dvig turističnega prometa na tem predelu Pohorja. Res se je pokazalo, da so tudi tukaj prekrasni tereni, ki nadkričujejo ostale.

★

Razpis medkлубske slalom tekme za dame v nedeljo 18. februarja pri Celjski koči. Pravico do starta imajo dame, ki so stare nad 18 let in članice katerega kluba. Tekmuje se po pravilniku JZSZ. Prijavnina 10 Din za tekmovalko. Prijave: Edo Paidasch, Celje, Smučarski klub do 17. februarja, ali v Celjski koči do 11 na dan tekme. Zvebanje ob 11.30 v Celjski koči. Start po končani slalom tekmi za prvenstvo MZPP približno ob 13. Objava uspeha in razdelitev daril ob 22 v klubovi dvorani pri Zelenem travniku. Proga prekrmarijo tekmovalke dvakrat, katere pri prvem teku ne doseže določenega časa, izpade od nadaljnjega tekmovalstva.

Ljubljanska table-tenis podzveza. Drevi ob 18.30 redna seja upravnega odbora v posebni sobi Emone. Posebno se vabijo na sejo g. Ramovš, Furlan in Lojč. Prosim polnoštevilne udeležbe. — Tajnik I.

SK ILIRIJA (lahkoatletska sekcija). Cross-country treningi se bodo vršili vsak torek in petek iz telovadnice osnovne šole na Grabnu ob 19 ter vsako nedeljo iz garderobe na drsališču ob 10 dopoldne. I. skupina seniorjev trenira pod vodstvom Šperna, juniorji pod vodstvom Pleterškyja in jo tvorijo sledeči atleti: Starman I., II., III., Senčar I., II., Majhenič, Vrečko, Bručan Lado, Habič, Lejka, Illovar, Glavnik Marjan, Osterman, Habič, Rupnik, Pribošek, Stopar, Zuccato. — II. skupini pripadajo vsi ostali ki trenirajo pod vodstvom Svetka. Garderobo prinesite seboj, treninge posejajte polnoštevilno in točno! Jutri ob 20 bo v klubski sobi kavarne »Evrope« seja načelstva.

Z. S. K. Hermes (službeno). Obvešča se članstvo, da je umrl oče našega agilnega člana

Gospodarstvo

Novi švicarski bančni zakon

Bern, 11. februarja 1934.

Bančna kriza, ki je zajela vse evropske države, ni šla neopaženo mimo Švice, čeprav nismo reči, da jo je švicarsko bankarstvo dobro prestalo. Seveda so bila potrebna velika sredstva za sanacijo denarstva, ki jih je deloma dala na razpolago državna uprava. Zaradi tega se je pojavila tudi nujna potreba reorganizacije švicarskega bankarstva. Po vsem švicarskem časopisu smo čitali dolgotrajne razprave o smernicah bodočega bančnega zakona in te dni je bil izdelan tudi uradni načrt novega bančnega zakona, katerega pa mora še sprejeti zvezni parlament.

Glavne točke novega osnutka bi bile naslednje: 1. obvezna revizija; 2. povečana odgovornost voditeljev bank; 3. povečana publiciteta.

Za denarne zavode, ki spadajo pod ta zakon, se smatrajo vsi, ki delajo posle z denarjem tretjih oseb. V posel bi torej prišle banke, zasebni bančniki ter hranilnice. Zanimivo je, da bi spadali pod novi bančni zakon celo notarji, ki upravljajo inovino zapuščin itd. Za ustanovitev denarnega zavoda so predpisani natančni pogoji, šele tedaj je mogoče novi zavod vpisati v register.

Revizija bank je obvezna in jo izvršujejo neodvisni revizorji v svoji revizijski zvezi in zavodih svoje poročilo upravnemu odboru. V teh poročilih morajo posebej obravnavati le-te točke: razmerje med vlogami in krediti v inozemstvu v primeri z bilanco vsoto (švica je kot znano velik izvoznik kapitala), ugotovitve o pomanjkljivostih organizacije poslovanja. Pri velikih škodah, prekršitvah zakona, obstoječi nevarnosti oškodovanja upnikov, izgubah, ki so večje kot polovica delniške glavnice, mora re-

vizija najprej dati banki termin, da vse popravi, če pa ta termin poteče, ne da bi banka ukrenila vse potrebno, morajo naznaniti vse te stvari posebni bančni komisiji, ki jo imenuje zvezni svet. Prav tako morajo revizorji takoj poročati tej komisiji, če obveznosti niso več krite s terjatvami.

Odgovornost vodilnih bančnih organov se naša na prekršitve dolžnosti, ki so lahko storjene namenoma ali pa zaradi pomanjkljivosti. Sedaj ne bo odgovoren ves upravni svet v celoti, ampak vsak posamezen član. Zanimivo je, da bo odslej tožbo na povračilo škode vložil vsak upnik ali pa vsak družabnik odtodno delničar. Doslje je bila ta pravica pridržana samo družbi. Kazni so denarne in zaporne (do 6 mesecev).

Nadalje so za bilanco ter račun dobička in izgube predpisani posebni obrazci, po katerih se mora ravnati vsak zavod. Poleg letnih bilanc morajo banka z bilanco vsoto nad 20 milj. frankov objavljati polletne bilance, banke z bilanco vsoto nad 100 milj. frankov pa četrtletno. Vsi večji zavodi morajo pošiljati Narodni banki mesečna poročila. Poleg tega morajo banke zaradi čuvanja valute poročati Narodni banki o vseh dolgoročnih kreditnih poslih in naložbah kapitala v inozemstvu, ki dosega vsoto 10 milj. frankov. Narodna banka ima pravico veta. Tudi se mora naznaniti vsako povečanje obrestne mere za blaginjske zapise. Predpisi o razmerju lastnih in tujih sredstev bodo urejeni s posebno uredbo, prav tako določila o dotiranju rezervnih skladov.

V slučaju konkurza postanejo hranilne vloge do 3.00 švic. frankov prvovrstne, katere je treba plačati pred ostalimi upniki.

Borza

Dne 13. februarja

Denar

Danes so narasli tečaji Bruslja in Pariza, neizpremenjen je ostal le Curih, dočim so vsi ostali tečajji bili nižji.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 8.85—8.90, na zagrebški je notiral 8.70 blago in v Belgradu 8.75 blago (zaklj. 8.75). — Grški boni so notirali v Zagrebu 35.50 blago, v Belgradu pa 34—36.

Ljubljana. Amsterdam 2307.07—2318.43, Berlin 1351.25—1362.05, Bruselj 798.85—802.79, Curih 1108.35—1113.85, London 174.47—176.07, New York 3441.61—3469.87, Pariz 225.88—227, Praga 169.40 do 170.26, Trst 300.90—303.30.

Curih. Pariz 20.38, London 15.76, New York 312.50, Bruselj 72.0750, Milan 27.18, Madrid 41.95, Amsterdam 208.15, Berlin 122.05, Dunaj 73.30 (priv. 56.875), Stockholm 81.25, Oslo 79.15, Kopenhagen 70.35, Praga 15.2850, Varšava 58.20, Atene 2.9450, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.05.

Vrednostni papirji

Slaba tendenca za državne papirje se je danes nadaljevala in so tečajji nazadovali več ali manj. Tako so izgubili tečajji velik del onega kurzega dobička, ki so ga dosegli prejšnji teden. Promet je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 2000 kom., 8% Bler 4000 dol. in 7% Bler 6000 dol.

Ljubljana. 7% inv. pos. 69 bl., agrarji 33—37, vojna škoda 300—307, begl. obv. 48—52, 8% Bler, pos. 48—50, 7% Bler, pos. 47—49, 7% pos. Drž. hip. banke 48—52, Kranj. ind. 250 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 65 do 69, agrarji 33.50—37, vojna škoda 304—305 (300, 307), 2. 306 bl., 3. 295—304 (300, 305), 4. 290—300, 6% begl. obv. 50—52, 8% Bler, pos. 48—49.50 (50), 7% Bler, pos. 48—48.50 (49), 7% pos. DHB 66 d. — Delnice: Narodna banka 4000 den., Priv. agr. banka 255—256 (255), Impeks 50 den., Trboveljska 110—115.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 70—72 (70), agrarji 34 den. (31.50, 33), vojna škoda 308 do 310 (311), 2. 306—308 (310, 307), 3. 306—308 (303, 305), 6% begl. obv. 52.50—53 (53, 50), 8% Bler, pos. 53—54 (53, 52), 7% Bler, pos. 50—51 (50, 51, 50). — Delnice: Narodna banka 4100—4150 (4100), Priv. agr. banka 250—258 (254, 262).

Dunaj. Promet je bil slab. Notirali so: Don. sav. jadr. prioritete 67, Länderbank 15.75, Narodna banka 152, Alpine 10.15, Rima 22.30, Donavska paroplovba 3.70, Berg in Hütten 317.50, Siemens 53, Semperit 45.70.

Žitni trg

Za pšenico je tendenca nadalje čvrsta, ker so dovozji slejkoprej slabi. Povpraševanje je naraslo za pšenico in za moko, za poslednjo se bolj zanimajo pasivni kraji (za črne vrste). Tudi koruza je čvrsta, vendar so cene stalne. Za koruzo se nadalje zanima Avstrija, staro koruzo pa kupuje Švica.

g. Habicht Franceta. Pogreb pok. bo danes ob 17 iz Celovške ceste št. 87. Poziva se članstvo, da se pogreba v čim večjem številu udeleži. — Odbor.

J. A. S. O. Odborova seja danes ob 18 na tehniku.

S. K. Panonija. Vabi na ustanovni občni zbor, ki se bo vršil 18. febr. 1934 ob 10 dopoldne v klubskem lokalu Zg. šiška 105. Vabijo se vsi že vpisani člani in drugi, ki bi bili pripravljeni v odboru pri vzgoji in podpori klubskodelovati. — Pripravljalni odbor.

Vremensko poročilo JZSZ in SPD

a) Telefonično po stanju dne 13. febr. 1934 ob 7 zjutraj:

Bistrica-Boh. jezero: — 1°, pooblačeno, vetrovno, 10 cm pšiča na podlagi 90 cm, smuka idealna.

Bled-jezero: — 2°, zelo oblačno, mirno, 40 cm sneža, led grapav, 30 cm debel.

Kranjska Gora, Rateče-Planica: barometer se dviga, jasno, mirno, 80 cm sneža, sankališče v Kranjski Gori uporabno, temperatura — 4°, Vršič in Tamar 300 cm pšiča.

b) Pismeno po stanju dne 12. febr. ob 7 zj.:

Planina na Kraju: — 9°, krasno vreme, mirno, 3 m podlage, na senčni strani pšič, na solnčni strani skorjast, smuka dobra, izgledi dobri, smuka v planinah idealna.

Smučarski dom na Pokljuki: — 8°, jasno, krasno vreme, 10 cm pšiča na podlagi 220 cm, smuka idealna, izgledi najboljši, za visoke ture idealno.

Dovje-Mojstrana: Vreme krasno, smuka idealna, skakalnica uporabna, izgledi najboljši, smuka v planinah idealna.

Zahvala

Vsem, ki so ob smrti moje ljubljene soproge, oziroma dobre matere, gospe

Marije Maurič

izkazali sočutje in vdanost, najiskrenejša hvala. Prav pristočna hvala tudi vsem, ki so ji krasili krsto s cvetjem, pevskemu zboru in vsem onim, ki so jo spremljali na njeni poslednji poti.

Maribor, dne 12. februarja 1934.

Zalujoci soproga in hčerka.

Vsled preselitve trgovine

velika odprodaja blaga po znatno znižanih cenah pri

Stanko Florjancič, Sv. Petra c 35

Železnina

Gospodinj, ne zamudite ugodne prilike!

ŽALUJOČI OSTALI

Pavel Ebner

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINI V LJUBLJANI

VENCESLAV HLEBCÉ

Žalujoča rodbina HLEBCE-tova.

posodil, ne, deroval bi mu ga! Ali bi ga pa tudi imel? ...

Ko je solar prišel domov, ga je Gitka čakala na temnih vratih.

»Golov sem, gospodar,« mu je segel Woltra hripavo v besedo.

jih šteješ na mizo. In
ne bi zmotili, zadnje

komfortno, oddam za t
koj ali pozneje. Naslov
upravi »Slovenca« p
št. 1547.

Samostanski lovec

njegovi Cenci najmanj ta plesalec zagotovljen;
kajti spregovoril je vsako besedo s poudarkom;
kakor bi bile šilinci ki jih želeš na mizo. In

Urednik. Lojze Golobič.